Anexa
la Decizia Consiliului mun. Bălți
nr. ____ din _____

PROGRAMUL DE REVITALIZARE URBANĂ AL MUNICIPIULUI BĂLȚI
Etapa II (2022 – 2024)

„Revitalizarea o facem cu oameni și pentru oameni”

Acest document a fost elaborat de Primăria municipiului Bălți în baza experienței obținute în cadrul proiectului nr. 309/2017/M3 „Suport pentru administrația Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020 prin dezvoltarea urbană integrată și sustenabilă”, cofinanțat din fondurile programului de cooperare poloneză pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone, coordonat de Ministerul Fondurilor și Politicii Regionale din Republica Polonă și implementat în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Reginale și Mediului al Republicii Moldova și Solidarity Fund PL în Moldova.

Primăria municipiului Bălţi
Date de contact:
Persoana responsabilă de revitalizare urbană
Moraru Dan
Telefon: +373 79188898
Email: invest.balti@gmail.com

Programul de Revitalizare Urbană al municipiului Bălţi a fost elaborat în baza principiilor de participare, transparenţă şi parteneriat. Programul a fost aprobat de către Consiliul municipal Bălţi prin Decizia nr. _____ din _____ „Cu privire la aprobarea Programului de Revitalizare Urbană al municipiului Bălţi pentru anii 2022-2024”.

CUPRINS

1. Introducere. Conceptul de revitalizare urbană 6
2. Municipiul Bălți – prezentare generală 7
3. Municipiul Bălți în procesul de revitalizare urbană ..... 8 – 9
4. Legătura dintre Programul de Revitalizare Urbană și documentele strategice naționale, regionale și locale 10
4.1. Liniile directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova 10
4.2. Strategia Națională de dezvoltare regională pentru anii 2016 – 2020 10
4.3. Strategia de Dezvoltare Regională Nord 2016 – 2020 11
4.4. Strategia de dezvoltare social-economică a municipiului Bălți pentru anii 2021 – 2025 ..... 11 – 12
4.5. Planul de Acțiune pentru un Oraș Verde al municipiului Bălți 12
4.6. Programul municipal „Creșterea eficienței cooperării organelor administrației publice locale din mun. Bălți cu organizațiile necomerciale pentru anii 2017-2019” ..... 12 – 13
4.7. Strategia locală de incluziune socială a persoanelor social-vulnerabile din mun. Bălți pentru anii 2018-2021 13
5. Determinarea zonei degradate și zonei de revitalizare ..... 14 – 15
5.1. Descrierea sumară a zonelor delimitate ..... 15 – 16
5.2. Analiza zonelor delimitate ..... 16 – 17
5.2.1. Domeniul social ..... 18 – 19
5.2.2. Domeniul economic ..... 19 – 20
5.2.3. Domeniul de mediu 20
5.2.4. Domeniul spațial – funcțional ..... 20 – 22
5.3. Determinarea zonei degradate 23
5.4. Determinarea zonei de revitalizare ..... 24 – 25
6. Analiza aprofundată a zonei de revitalizare 26
6.1. Sistemul social ..... 26 – 27
6.1.1. Asistența socială 27
6.1.2. Șomajul 28
6.1.3. Sănătatea publică ..... 28 – 29
6.1.4. Securitatea publică ..... 29 – 30
6.1.5. Capitalul social ..... 30 – 31
6.2. Sistemul economic ..... 31 – 32
6.3. Sistemul de mediu ..... 32 – 33
6.4. Sistemul tehnic ..... 34 – 40
6.5. Sistemul spațial – funcțional ..... 40 – 47
6.6. Sistemul spațiilor publice, spațiilor verzi, de agrement și sport ..... 47 – 48
6.7. Sistemul transportului public ..... 48 – 50
7. De la viziune la acțiune 50
7.1. Viziunea stării după revitalizare ..... 50 – 51
7.2. Scopul revitalizării ..... 51 – 52

7.3. Implementarea PRU. O paletă de proiecte 52
7.3.1. Proiecte de bază ..... 52 – 59
7.3.2. Proiecte complementare ..... 60 – 63
8. Gestionarea, monitorizarea şi implementarea PRU 64
8.1. Cadrul financiar pentru anii 2022 – 2024 64
8.2. Sistemul de management al PRU ..... 64 – 65
8.3. Planul de acţiuni pentru implementarea PRU 65
8.4. Monitorizarea şi evaluarea PRU 66
8.4.1. Monitorizarea 66
8.4.2. Evaluarea 67
9. Implicarea locuitorilor zonei de revitalizare în elaborarea PRU 68

ABREVIERI

ADR – Agenţia de Dezvoltare Regională
APL – Administraţia Publică Locală
BNS – Biroul Naţional de Statistică
BS – Buget de Stat
BM – Buget Municipal
CMB – Consiliul municipal Bălţi
CS – Centru de Sănătate
EP – Echipa de planificare
FEN – Fondul Ecologic Naţional
FEE – Fondul pentru Eficienţă Energetică din Moldova
FISM – Fondul de Investiţii Sociale din Moldova
FNDR – Fondul Naţional pentru Dezvoltare Regională
GLI – Grup Local de Iniţiativă
ÎI – Întreprindere Individuală
ÎMM – Întreprinderi mici şi mijlocii
LD – Liniile directoare privind revitalizarea urbană
MIDR – Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova
ONG – Organizaţii non-guvernamentale
PUG – Plan Urbanistic General
PRU – Program de Revitalizare Urbană
RDN – Regiunea de Dezvoltare Nord
RM – Republica Moldova
RU – Revitalizare urbană
SP – Sectorul public
UE – Uniunea Europeană

1. INTRODUCERE. CONCEPTUL DE REVITALIZARE URBANĂ

Revitalizarea urbană este **„un proces de eliminare dintr-o stare de criză a zonelor urbane degradate, desfăşurat în mod complex, prin acţiuni integrate teritorial şi desfăşurate de către administraţiile locale prin parteneriate locale, regionale, naţionale eficiente în baza unui program de revitalizare".** În acest sens, revitalizarea urbană reprezintă o abordare complexă şi inovatoare a problemelor, necesităţilor şi potenţialului local şi presupune o gândire creativă cu privire la soluţiile pentru o zonă sau un oraş, ţinând cont de faptul că fiecare cartier, zonă sau oraş are o identitate proprie specifică.

Conceptul de RU vine în schimbarea paradigmei urbane privind modul de planificare, finanţare, dezvoltare şi guvernare a oraşelor, bazat pe necesităţile actuale şi de perspectivă, pe specificul fiecărei zone în parte a oraşelor şi în conformitate cu Noua Agendă Urbană, adoptată în luna octombrie 2016 în cadrul Conferinţei Naţiunilor Unite privind Locuirea şi Dezvoltarea Urbană Durabilă (Habitat III) de la Quito, Republica Ecuador, care prevede că, revitalizarea are ca scop, îmbunătăţirea calităţii şi creşterea atractivităţii mediului urban şi a proiectării urbane în beneficiul cetăţenilor, al economiei şi al societăţii în ansamblu.

Totodată, la nivelul Uniunii Europene există câteva documente strategice în cadrul cărora sunt reflectate principiile fundamentale ale revitalizării urbane, iar în acest sens menţionăm Carta de la Leipzig (2007) care susţine dezvoltarea urbană durabilă şi accentuează abordarea integrată; Declaraţia de la Toledo (2010) care se concentrează asupra semnificaţiei şi principiilor realizării revitalizării urbane, precum şi Agenda Urbană a Uniunii Europene (2016) care urmăreşte îmbunătăţirea calităţii vieţii în zonele urbane prin intermediul parteneriatelor axate pe provocările urbane.

Crearea sistemului de RU în Republica Moldova este un proces iniţiat în baza schimbului de experienţă în cadrul proiectului „Suport pentru administraţia Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naţionale de Dezvoltare Regională pentru anii 2016-2020 prin dezvoltarea urbană integrată şi sustenabilă", cofinanţat din fondurile programului de cooperare poloneză pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone, coordonat de Ministerul Fondurilor şi Politicii Regionale din Republica Polonă în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale şi Mediului din Republica Moldova şi Solidarity Fund PL în Moldova.

2. MUNICIPIUL BĂLȚI – PREZENTARE GENERALĂ

Municipiul Bălţi este doilea centru urban din Republica Moldova după suprafaţă şi numărul de locuitori şi reprezintă un important centru economic, educaţional şi cultural în Regiunea de Dezvoltare Nord.

Pentru localitate, numărătoarea anilor începe în anul 1421 (conform altei ipoteze, prima atestare istorică datează din octombrie 1620), printre bălţi şi stufăriş, pe malul râului Răut, în locul unde se varsă râul Răuţel. În anul 1818, localitatea obţine statutul de oraş, iar în anul 1994, oraşului Bălţi i se atribuie statutul de municipiu.

Municipiul Bălţi se situază la 138 km de capitala Republicii Moldova – Chişinău, 65 km de la hotarul cu România (vama Sculeni) şi 120 km de la frontiera cu Ucraina (vama Otaci). Se învecinează cu oraşele Făleşti, Glodeni, Rîşcani şi Sîngerei, care se află la o distanţă de 20-40 km.

Teritoriul municipiului Bălţi (inclusiv satele Elizaveta şi Sadovoe) constituie 7 800,6 ha, dintre care: oraşul Bălţi – 4143 ha, satul Elizaveta – 2677 ha şi satul Sadovoe – 980 ha.

Numărul populaţiei stabile la data de 01.01.2021 este de 151 200 mii persoane sau 15,27 % din numărul populaţiei la nivel de regiune şi 4,26% din numărul populaţiei la nivel de ţară. Din numărul total al populaţiei stabile, 45,94% sunt bărbaţi, iar 54,06% – femei.

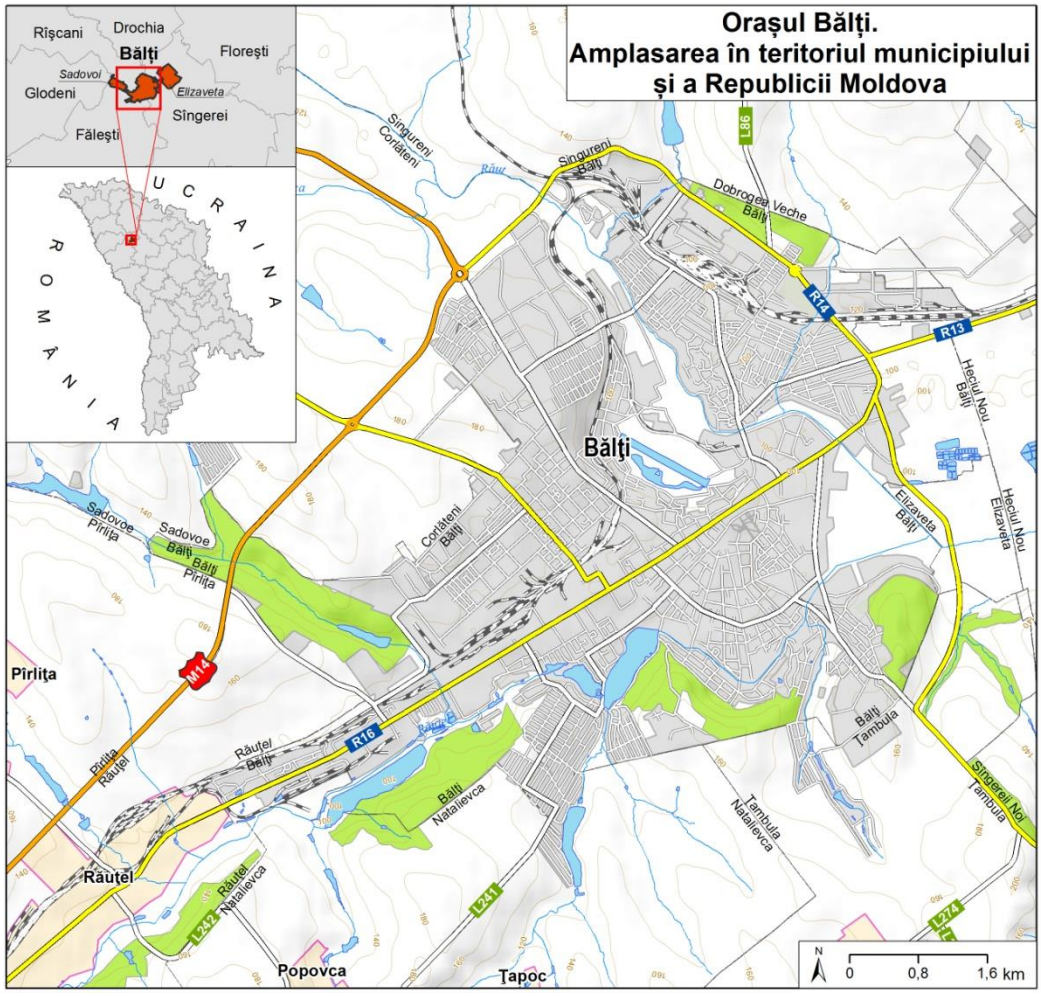

Imaginea Nr. 1. Oraşul Bălţi. Amplasarea în teritoriul municipiului şi a Republicii Moldova

3. MUNICIPIUL BĂLȚI ÎN PROCESUL DE REVITALIZARE URBANĂ

Procesul de RU în municipiul Bălţi îşi are originea la începutul anului 2018, odată cu participarea Primăriei municipiului Bălţi în cadrul apelului de propuneri de proiecte lansat de Solidarity Fund PL în Moldova „Fondul Granturilor Mici 2018 – ediţia revitalizare urbană". Urmare a concursului de proiecte, Primăria municipiului Bălţi a beneficiat de suport financiar în sumă de 660 000 MDL din fondurile programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone – Polish Aid. Astfel, în perioada mai – decembrie 2018, în municipiul Bălţi a fost implementat proiectul pilot de revitalizare urbană „Crearea unui spaţiu de interacţiune comunitară în Gimnaziul „A.I.Cuza" din mun. Bălţi", iar pentru asigurarea cofinanţării în sumă de 200 000 MDL, Consiliul municipal Bălţi a aprobat Decizia Nr. 9/12 din 26 aprilie 2018 „Cu privire la implementarea proiectului „Crearea unui spaţiu de interacţiune comunitară în Gimnaziul „A.I.Cuza" din mun. Bălţi".

În luna aprilie a aceluiaşi an, Solidarity Fund PL în Moldova a lansat apelul de propuneri: Suport Tehnic – Revitalizare Urbană. În rezultat, Primăria municipiului Bălţi a fost selectată ca beneficiar al suportului tehnic pentru elaborarea Programului de Revitalizare Urbană (PRU) al municipiului. În acest sens, Consiliul Municipal Bălţi a aprobat Decizia Nr. 11/6 din 26 iulie 2018 „Cu privire la implementarea suportului tehnic pentru elaborarea Programului de Revitalizare Urbană (PRU) al municipiului Bălţi". În cadrul unui proces transparent şi participativ, în perioada august 2018 – martie 2019 a fost asigurată elaborarea Programului de Revitalizare Urbană (PRU) al municipiului Bălţi, documentul strategic fiind aprobat prin Decizia Consiliului municipal Bălţi Nr. 1/76 din 27.03.2019 „Cu privire la aprobarea Programului de Revitalizare Urbană (PRU) al municipiului Bălţi". Totodată, PRU al municipiului Bălţi a fost actualizat de către Consiliul municipal Bălţi prin Decizia Nr. 16/3 din 21.12.2020 „Cu privire la modificarea Deciziei Consiliului municipal Bălţi Nr. 1/76 din 27.03.2019 „Cu privire la aprobarea Programului de Revitalizare Urbană (PRU) al municipiului Bălţi". În cadrul procesului de elaborare şi de actualizare a documentului strategic au fost organizate şi desfăşurate 7 (şapte) şedinţe ale Comisiei Consultative a procesului de elaborare a PRU al municipiului Bălţi. Comisia Consultativă a fost formată din 18 membri, dintre care locuitori ai zonei de revitalizare, lideri locali, agenţi economici locali, reprezentanţi ai instituţiilor publice din zonă, cât şi membri activi ai societăţii civile.

Continuitatea procesului de revitalizare urbană în municipiul Bălţi a fost asigurată de implementarea în anul 2019 a unui proiect de revitalizare urbană. Astfel, urmare a participării Primăriei municipiului Bălţi la apelul de propuneri de proiecte privind implementarea Programelor de Revitalizare Urbană (anul 2019) în cadrul Fondului Granturilor Mici 2019 – ediţia Revitalizare Urbană, în perioada mai-decembrie 2019, a fost implementat proiectul „Interacţiunea comunitară – o nouă dimensiune a educaţiei timpurii în zona de revitalizare din municipiul Bălţi". Proiectul a fost cofinanţat de către programul polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova. Bugetul total al proiectului a constituit 2 724 980,84 MDL, din contul bugetului local fiind alocată suma de 1 640 742,11 MDL. Un element cheie al implementării proiectului îl reprezintă implicarea în proiect a Grupului Local de Iniţiativă al zonei în

calitate de partener al administrației publice locale. Astfel, dacă în cazul implementării proiectului pilot din anul 2018, administrația publică locală a dezvoltat un parteneriat cu o organizație a societății civile, un an mai târziu, comunitatea locală a devenit un partener de încredere cu un grad de implicare enorm.

Procesul de RU în municipiul Bălți a continuat în ritm progresiv în perioada 2020-2021 urmare a participării Primăriei municipiului Bălți la apelul de propuneri de proiecte privind implementarea Programelor de Revitalizare Urbană (anul 2020) în cadrul Fondului Granturilor Mici 2020 – ediția Revitalizare Urbană. Urmare a concursului de proiecte, Primăria municipiului Bălți a beneficiat de suport financiar în sumă de 1 180 000,00 MDL din fondurile programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone – Polish Aid. Astfel, în perioada iunie 2020 – august 2021, în municipiul Bălți a fost implementat proiectul de revitalizare urbană ,,Regândirea spațiului public în zona de revitalizare din municipiul Bălți: suport pentru consolidarea coeziunii sociale și identității locale", cu un buget total de 3 906 131,95 MDL. Specificul proiectului a constat în asigurarea continuității unui parteneriat eficient între administrația publică locală, Grupul Local de Inițiativă al zonei și Asociația Obștească ,,Tinerii pentru Dreptul la Viață" Bălți (Uniunea pentru Prevenirea HIV și Reducerea Riscurilor).

Totodată, este de menționat faptul că, anul 2020 a fost marcat de finalizarea etapei II a proiectului pilot de revitalizare implementat de Primăria municipiului Bălți. La inițiativa Solidarity Fund PL în Moldova și în baza unei colaborări eficiente cu Asociația Obștească ,,Tinerii pentru Dreptul la Viață" Bălți, Asociația a obținut finanțare în valoare de 49 667,50 USD de către United Nations Office for Project Services (UNOFS) în cadrul Programului de Granturi Mici (SGP) al Facilității Globale de Mediu (GEF) pentru implementarea, în perioada august 2018 – mai 2020 a etapei II a proiectului ,,Crearea unui spațiu de interacțiune comunitară în Gimnaziul ,,A.I. Cuza" din municipiul Bălți". Implementarea proiectului a contribuit la consolidarea acțiunilor administrației publice locale prin realizarea acțiunilor de reabilitare a spațiilor Gimnaziului ,,A.I. Cuza", amenajarea spațiului public aferent instituției educaționale.

Implementarea cu succes a proiectelor de revitalizare urbană în zona Slobozia a demonstrat că Primăria municipiului Bălți nu elaborează doar documente strategice pe suport de hârtie, dar deține capacități depline de implementare a proiectelor de revitalizare urbană în beneficiul locuitorilor municipiului.

Programul de Revitalizare Urbană al municipiului Bălți pentru anii 2022 – 2024 este un document strategic și operațional de bază în domeniul revitalizării urbane, iar în acest sens, stabilește obiectivele și proiectele de revitalizare, precum și mecanisme de coordonare, evaluare și monitorizare a Programului. Punerea în aplicare a acestuia va contribui la reabilitarea într-un mod cuprinzător și integrat a zonei de revitalizare selectate, ținând cont de nevoile și așteptările comunității locale. Un element important este procesul participativ și implicarea civică, care au fost esențiale la etapa de elaborare a PRU, care în viziunea administrației publice locale, vor deveni instrumente pentru asigurarea implementării acestuia. Scopul prezentului PRU este de a susține administrația publică locală să implementeze proiecte de revitalizare urbană într-un mod argumentat, transparent și participativ.

4. LEGĂTURA DINTRE PROGRAMUL DE REVITALIZARE URBANĂ ȘI DOCUMENTELE STRATEGICE NAȚIONALE, REGIONALE ȘI LOCALE

În acest capitol vor fi menţionate cele mai importante legături dintre PRU al municipiului Bălţi şi principalele documente strategice şi de planificare naţionale,regionale şi locale. Luând în considerare principiile revitalizării urbane, conexiunea dintre Program şi documentele strategice şi de planificare va contribui la asigurarea unei viziuni prioritare privind dezvoltarea durabilă a municipiului.

4.1. Liniile directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova

Liniile directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova, reprezintă un document elaborat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale şi Mediului şi adresat autorităţilor administraţiei publice, inclusiv persoanelor responsabile de gestionarea proceselor de RU. Liniile directoare stabilesc modul de elaborare a Programelor de Revitalizare Urbană, condiţiile pentru implementarea Programelor şi proiectelor de revitalizare urbană şi indică modalităţi de asigurare a complementarităţii intervenţiilor pentru proiectele de revitalizare urbană din diverse surse de finanţare.

PRU al municipiului Bălţi este realizat în conformitate cu LD, corespunde în totalitate normelor şi principiilor de revitalizare urbană, fiind bazat pe cooperare între administraţiile publice la nivel central şi local, parteneriate eficiente şi durabile cu comunitatea locală şi sectorul privat, campanii de informare/promovare, transparenţă în procesul decizional şi nu în ultimul rând înţelegerea specificului şi contextului local.

4.2. Strategia Naţională de dezvoltare regională pentru anii 2016 – 2020

Strategia Naţională de dezvoltare regională pentru anii 2016 – 2020[1] a fost aprobată prin Legea Nr. 239 din 13 octombrie 2016. Strategia este principalul document de planificare a dezvoltării regionale în Republica Moldova, care reflectă cadrul strategic naţional în domeniu şi introduce mecanismele naţionale ale acestei dezvoltări. Obiectivul general al Strategiei este: Dezvoltarea echilibrată şi durabilă asigurată în toate regiunile de dezvoltare ale Republicii Moldova, care va fi realizat prin asigurarea accesului la servicii şi utilităţi publice calitative, creştere economică sustenabilă şi guvernanţă îmbunătăţită.

În acest context, PRU al municipiului Bălţi a fost elaborat conform cadrului strategic în domeniul dezvoltării regionale, iar implementarea cu succes a acestuia va îmbunătăţi nivelul de trai în regiune, va diminua disparitatea regională, va asigura coeziune teritorială şi va reduce procesele migraţionale în regiune. Luând în considerare faptul că, în perioada elaborării PRU al municipiului Bălţi pentru anii 2022-2024, Ministerul Infrastructurii şi Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova a anunţat consultări publice a proiectului Strategiei Naţionale de Dezvoltare Regională a Republicii Moldova pentru anii 2022-2028, documentul strategic a fost adaptat Noului Concept al dezvoltării regionale.

[1] *Strategia Naţională de dezvoltare regională pentru anii 2016 – 2020*, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=105791&lang=ro

4.3. *Strategia de Dezvoltare Regională Nord 2016 – 2020*

Strategia de Dezvoltare Regională Nord (SDR) 2016 – 2020[2] a fost aprobată prin Decizia Consiliului pentru Dezvoltare Regională Nord Nr. 3 din 12 februarie 2016. Strategia reprezintă documentul principal de planificare strategică la nivel regional pe termen mediu, pentru asigurarea unei dezvoltări economice şi sociale echilibrate, durabile şi integrate la nivel regional. Obiectivul general al Strategiei este: Cooperare pentru dezvoltare echilibrată şi durabilă a Regiunii de Dezvoltare Nord (RDN).

Implementarea PRU al municipiului Bălţi va contribui la asigurarea procesului de dezvoltare socio-economică echlibrată în RDN şi îmbunătăţirea calităţii vieţii locuitorilor municipiului Bălţi şi deci a locuitorilor din RDN.

Luând în considerare faptul că, pe parcursul anului 2021, Agenţia de Dezvoltare Regională Nord a iniţiat elaborarea Programului Operaţional Regional (POR) Nord 2021 – 2024, PRU al municipiului Bălţi pentru anii 2022 – 2024 a fost corelat cu obiectivul general documentului strategic care se referă la sprijinirea creşterii competitivităţii şi dezvoltării durabile a Regiunii de Dezvoltare Nord, ajustarea disparităţilor şi creşterea calităţii vieţii cetăţenilor.

4.4. *Strategia de dezvoltare social-economică a municipiului Bălţi pentru anii 2021 – 2025*

Strategia de dezvoltare social-economică a municipiului Bălţi pentru anii 2021-2025[3] a fost aprobată prin Decizia Consiliului municipal Bălţi Nr. 8/1 din 30 iunie 2021. Strategia este un document de referinţă care formulează viziunea de dezvoltare social-economică a municipiului, bazată pe valorificarea şi dezvoltarea potenţialului istoric, economic şi social, aplicând procese inovative în gestiunea serviciilor şi bunurilor municipale. Viziunea strategică de dezvoltare a municipiului pentru anii 2021 – 2025 este: Municipiul Bălţi – oraş modern cu economie competitivă şi dinamică, infrastructură dezvoltată, ce oferă cetăţenilor servicii publice de calitate, realizate într-un mediu durabil, bazat pe un proces administrativ eficient şi transparent.

Pentru realizarea viziunii strategice, acţiunile tuturor factorilor implicaţi în procesul de dezvoltare locală sunt orientate spre atingerea a 6 (şase) Direcţii Strategice. Deşi Strategia de dezvoltare social-economică a municipiului Bălţi pentru anii 2021 – 2025 nu include conceptul de revitalizare urbană, fiecare obiectiv strategic include acţiuni care sunt complementare cu revitalizarea urbană, creând astfel un cadru de bază eficient pentru implementarea proiectelor de revitalizare urbană. În special, acest tip de acţiuni sunt prevăzute în cadrul Direcţiei Strategice 6 „Consolidarea şi dezvoltarea sectorului neguvernamental", care prin intermediul dezvoltării instituţiilor societăţii civile creşte importanţa spiritului participativ şi implicarea locuitorilor în soluţionarea problemelor locale. În acelaşi context, Direcţia Strategică 3 „Modernizarea infrastructurii urbane şi

[2] *Strategia de Dezvoltare Regională Nord 2016 -2020*, http://adrnord.md/public/files/strategii/SDR_Nord_2016-2020_actualizat_2018.pdf

[3] *Strategia de dezvoltare social-economică a municipiului Bălţi pentru anii 2021 – 2025*, https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-aprobarea-strategiei-de-dezvoltare-social-economic-a-municipiului-bli-pentru-anii-2021-2025-764726.html

protecţia mediului ambiant" se bazează pe principalele probleme existente în municipiu la capitolul infrastructură şi calitate a serviciilor publice, iar în acest sens prevede asigurarea continuităţii iniţiativelor şi proiectelor de revitalizare urbană.

În această ordine de idei, PRU al municipiului Bălţi pentru anii 2022 – 2024 va completa planificarea strategică din mun. Bălţi, fiind realizat conform conceptului general de dezvoltare a municipiului şi bazat pe acţiuni integrate teritorial.

4.5. Planul de Acţiuni pentru un Oraş Verde al municipiului Bălţi

Planul de Acţiuni pentru un Oraş Verde al municipiului Bălţi[4] a fost aprobat prin Decizia Consiliului municipal Bălţi Nr. 14/2 din 23 noiembrie 2021. Planul de Acţiuni pentru un Oraş Verde al municipiului Bălţi a fost elaborat în beneficiul municipiului Bălţi de echipa de consultanţi RWA Group-Arcadis-EcoContact, cu participarea specialiştilor locali. Acţiunea a fost finanţată de Guvernul Regatului Suediei şi face parte din Programul de dezvoltare durabilă al Băncii Europene pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare „Oraşe Verzi", la care municipiul Bălţi s-a alăturat în anul 2019.

Planul de Acţiuni pentru un Oraş Verde al municipiului Bălţi este un document strategic care a identificat, prioritizat şi abordat provocările legate de mediu şi reprezintă o evaluare cuprinzătoare a provocărilor cu care se confruntă municipiul, în baza a şapte sectoare urbane: Transport, Clădiri, Energie, Industrie, Apă, Deşeuri Solide şi Utilizarea Terenurilor.

Conform Planului de Acţiuni pentru un Oraş Verde al municipiului Bălţi, viziunea oraşului este de a deveni o zonă urbană verde în care cetăţenii vor găsi oportunităţi pentru a-şi îndeplini nevoile de dezvoltare, într-un mediu confortabil şi plăcut, iar în acest sens, municipiul Bălţi îşi propune să devină oraşul comoară verde al Republicii Moldova .

Programul de Revitalizare Urbană al municipiului Bălţi pentru anii 2022 – 2024 va contribui la asigurarea dezvoltării echilibrate a municipiului datorită implementării proiectelor de revitalizare corelate cu viziunea municipiului în ceea ce priveşte transformarea verde.

4.6. Planul de Dezvoltare Economică Locală al municipiului Bălţi pentru anii 2020-2022

Planul de Dezvoltare Economică Locală al municipiului Bălţi[5] pentru anii 2020 – 2022 a fost aprobat prin Decizia Consiliului municipal Bălţi Nr. 11/4 din 29 septembrie 2020. Documentul strategic a fost elaborat în cadrul iniţiativei „Primarii pentru Creştere Economică", în cadrul căreia municipiul Bălţi este Membru Junior începând cu luna noiembrie a anului 2017.

---

[4] *Planul de Acţiuni pentru un Oraş Verde al municipiului Bălţi*, https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-aprobarea-planului-de-aciuni-pentru-un-ora-verde-al-municipiului-bli-859700.html

[5] *Planul de Dezvoltare Economică Locală al municipiului Bălţi pentru anii 2020-2022*, https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-aprobarea-planului-de-dezvoltare-economic-local-al-municipiului-bli-pentru-anii-2020-2022-n-cadrul-proiectului-primarii-pentru-cretere-economic-584207.html

Obiectivul general al Planului îl reprezintă dezvoltarea echilibrată şi armonioasă a localităţii prin crearea şi susţinerea unui mediu social-economic competitiv, stabil, sănătos şi diversificat, care să asigure creşterea economică continuă a municipiului.

Conform Planului de Dezvoltare Economică Locală al municipiului Bălţi pentru anii 2020 – 2022, viziunea de dezvoltare a localităţii este: Municipiul Bălţi - o comunitate urbană modernă cu o economie competitivă şi puternic integrată în circuitul extern, care îşi propune sporirea atractivităţii investiţionale şi deschiderea economiei locale pentru investiţii şi inovaţii. .

Programul de Revitalizare Urbană al municipiului Bălţi pentru anii 2022 – 2024 va contribui la asigurarea dezvoltării economice a municipiului datorită implementării iniţiativelor de ordin economic ale proiectelor de revitalizare urbană.

4.7. Strategia locală de incluziune socială a persoanelor vulnerabile din municipiul Bălți pentru anii 2018-2021

Strategia locală de incluziune socială a persoanelor vulnerabile din municipiul Bălţi pentru anii 2018-2021[6] a fost aprobată prin Decizia Consiliului municipal Bălţi Nr. 16/6 din 27 decembrie 2018. Strategia a fost elaborată în cadrul proiectului „Dezvoltarea serviciilor sociale în Moldova 2017-2019" cu suportul financiar al Agenției Cehe pentru Dezvoltare. Documentul strategic are ca scop principal promovarea, protejarea şi asigurarea exercitării depline şi în condiţii de egalitate a tuturor drepturilor fundamentale ale omului de către toate grupurile de persoane vulnerabile. Totodată, aceasta reprezintă un cadru unificator al tuturor direcţiilor de acţiune abordate în domeniul protecţiei şi incluziunii sociale a persoanelor vulnerabile şi în situaţie de risc în municipiul Bălţi în perioada 2018-2021.

Pentru realizarea Strategiei, au fost identificate 5 (cinci) obiective specifice care se referă la promovarea drepturilor şi asigurarea măsurilor de protecţie socială a persoanelor vulnerabile şi în situaţie de risc; asigurarea accesibilităţii persoanelor vulnerabile la infrastructura socială, transport şi spaţiul urban, informaţie şi mijloace de comunicare; consolidarea capacităţilor, modernizarea şi îmbunătăţirea calităţii serviciilor sociale, educaţionale, medicale şi culturale; asigurarea durabilităţii financiare pentru servicii integrate de asistenţă socială şi crearea unor servicii noi prin atragere de fonduri şi dezvoltarea unor parteneriate publice-private; precum şi sporirea gradului de coeziune comunitară şi creşterea nivelului de conştientizare a populaţiei privind drepturile fundamentate şi abilităţile persoanelor vulnerabile şi în situaţie de risc.

PRU al municipiului Bălţi pentru anii 2022 – 2024 este elaborat în concordanţă cu Strategia şi va contribui eficient la realizarea acesteia prin intermediul proiectelor de RU, care conţin măsuri şi acţiuni destinate asigurării accesibilităţii persoanelor vulnerabile la infrastructura socială, spaţiilor urbane şi transport local; modernizării şi îmbunătăţirii calităţii serviciilor sociale, educaţionale, medicale, precum şi sporirii gradului de coeziune comunitară.

---

[6] *Strategia locală de incluziune socială a persoanelor vulnerabile din municipiul Bălţi pentru anii 2018 – 2021*, https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-aprobarea-strategiei-de-incluziune-social-a-persoanelor-vulnerabile-din-municipiul-bli-pe-anii-2019-2021-155275.html

5. DETERMINAREA ZONEI DEGRADATE ŞI ZONEI DE REVITALIZARE

Determinarea zonei degradate şi zonei de revitalizare a avut loc în baza definiţiilor acestora din LD privind revitalizarea urbană în RM. În conformitate cu prevederile Liniilor directoare, luând în considerare Planul Urbanistic General (PUG) al municipiului, specificul local şi disponibilitatea datelor necesare pentru a fi analizate, oraşul Bălţi **(analiza indicatorilor a fost realizată doar la nivel de oraş)** a fost delimitat în mai multe zone. În conformitate cu PUG-ul municipiului Bălţi, adoptat prin Decizia Consiliului municipal Bălţi Nr. 8/1 din 27 octombrie 2005, oraşul Bălţi este divizat în 6 (şase) zone: Centru, Pământeni, Slobozia, Dacia, Molodovo şi Bălţiul Nou. Totuşi, pentru asigurarea unui echilibru a populaţiei şi suprafeţei zonelor, precum şi datorită dezvoltării Zonei Autogara (Cartierul 9 şi Cartierul 10), oraşul Bălţi a fost delimitat în 7 (şapte) zone. Numărul locuitorilor din fiecare zonă şi suprafaţa ocupată, dar şi ratele specifice, sunt redate în Tabelul nr. 1. Se recomandă de a vizualiza Tabelul Nr. 1 împreună cu imaginea Nr. 1.

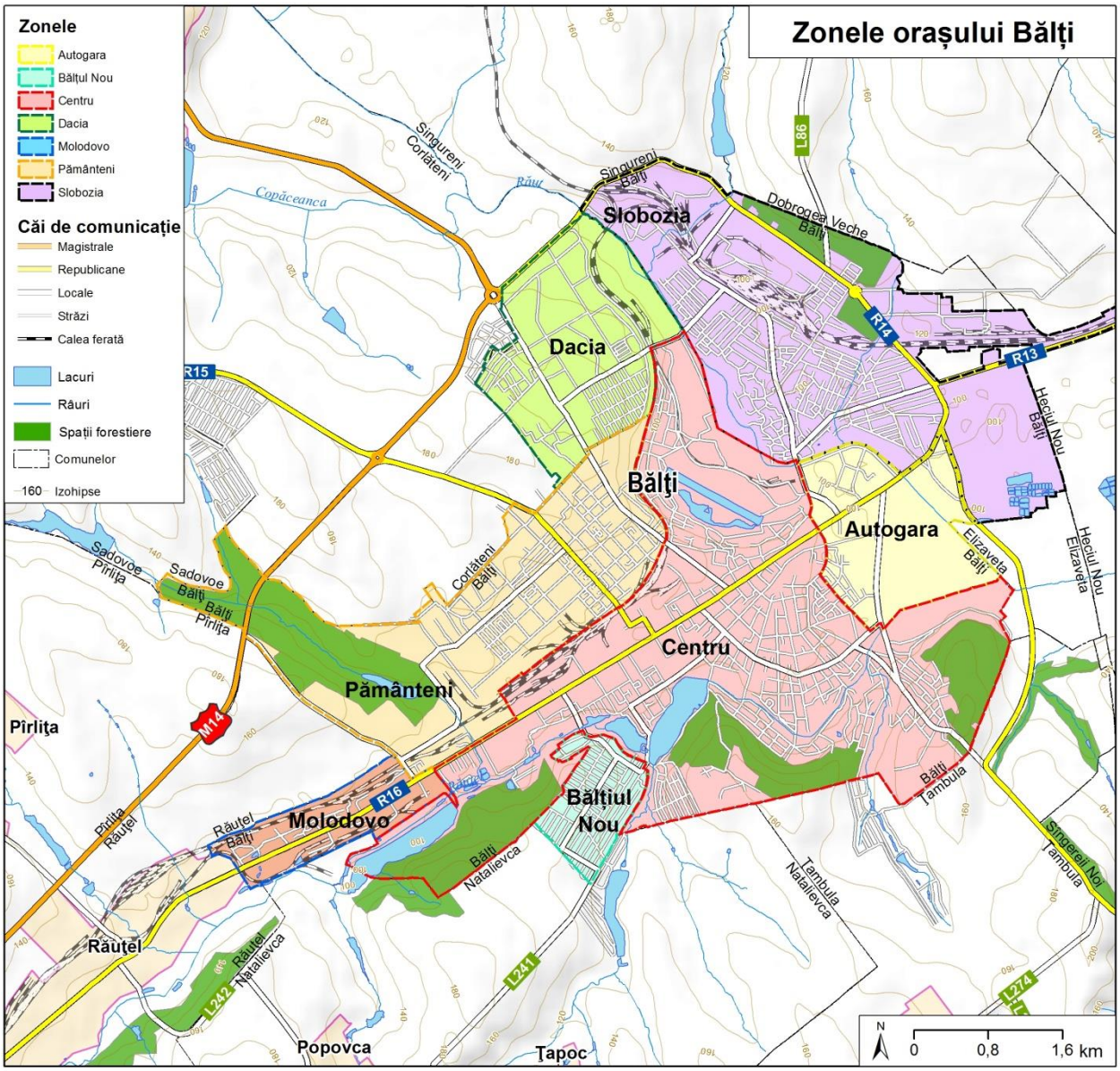

Imaginea nr. 2: Zonele delimitate ale oraşului Bălţi

Nr.	Zona	Numărul de locuitori	%	Suprafaţa (ha)	%
1	**Centru**	36 960	25,23	1549,9	37,41
2	**Autogara**	21 970	15,00	474,3	11,45
3	**Dacia**	32 370	22,09	371,9	8,98
4	**Slobozia**	17 800	12,15	785,7	18,96
5	**Pământeni**	30 430	20,77	710,0	17,14
6	**Molodovo**	1 880	1,28	141,7	3,42
7	**Bălţiul Nou**	5 100	3,48	109,5	2,64
	Total intravilan oraşul Bălţi	**146 510**	**100**	**4143**	**100**

Tabelul nr. 1: Numărul locuitorilor şi suprafaţa zonelor oraşului Bălţi
Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Bălţi, 2004

5.1. Descrierea sumară a zonelor delimitate

Zona 1 reprezintă Zona Centru. Zona Centru cuprinde partea centrală şi zona istorică a oraşului, inclusiv sectoarele Berestecico, Teioasa şi Ţigănia. Zona Centru este una dintre cele mai dezvoltate zone din municipiu datorită fondului locativ, numărului populaţiei, concentrării semnificative a agenţilor economici şi prezenţei spaţiilor de cultură şi agrement. În zona Centru îşi au sediul majoritatea instituţilor administrative şi socio-culturale. Specificul zonei este Piaţa Vasile Alecsandri, care reprezintă una dintre cele mai lungi străzi pietonale de pe continentul European.

Zona 2 reprezintă Zona Autogara (Cartierul 9 şi Cartierul 10). Zona Autogara este o zonă liniştită constituită în mare parte de blocuri de locuinţe cu 3–5; 7–9 sau 16 etaje. Zona Autogara este o zonă dezvoltată, datorită prezenţei infrastructurii necesare unei zone de locuit. În acelaşi timp, zona Autogara dispune de una dintre cele mai bune conexiuni de transport public. Specificul zonei este bulevardul Mihai Eminescu – un bulevard pietonal bogat în spaţii verzi care reprezintă spaţiul de recreere pentru locuitorii zonei.

Zona 3 reprezintă Zona Dacia. Zona Dacia este o zonă liniştită, constituită în special din blocuri de locuinţe cu 3–5 sau 7–9 etaje. În ultima perioadă, în zonă au fost construite blocuri de locuinţe noi, fapt care a sporit atractivitatea acesteia. Zona Dacia este o zonă dezvoltată, datorită prezenţei infrastructurii necesare unei zone de locuit. De asemenea, zona Dacia dispune de o conexiune bună a transportului public. Zona Dacia este unica zonă în care există un teren special destinat plimbării câinilor.

Zona 4 reprezintă Zona Slobozia. Zona Slobozia este zona cu 70% de case de locuit amplasate la sol, 30% reprezentând blocuri de locuinţe cu 2–5 etaje. Zona Slobozia este amplasată pe malul stâng al râului Răut. Zona este slab dezvoltată din punctul de vedere al infrastructurii necesare unui spaţiu urban. Totuşi, zona dispune de o conexiune bună de transport public. Specificul zonei este Gara Feroviară „Bălţi-Slobozia" care reprezintă simbolul zonei.

Zona 5 reprezintă Zona Pământeni. Zona Pământeni este o zonă constituită în special din blocuri de locuințe cu 3–5 și case amplasate la sol (circa 15% din totalul fondului locativ al zonei). Zona este relativ dezvoltată din punctul de vedere al infrastructurii necesare unui spațiu urban. De asemenea, zona dispune de o conexiune bună de transport public. Specificul zonei este prezența spațiilor verzi și a zonelor de agrement, cea mai importantă fiind Parcul Victoriei, care care reprezintă principala zonă de recreere pentru locuitorii zonei.

Zona 6 reprezintă Zona Molodovo. Zona Moldovo este zona cu cel mai mic număr al populației stabile. Totodată, suprafața pe care se întinde zona este destul de mare. În Zona Molodovo predomină casele de locuit amplasate la sol (circa 75%) , restul fondului locativ reprezentând blocuri de locuințe cu 3–5 etaje. Zona Molodovo este considerată o zonă industrială a orașului Bălți, datorită prezenței marilor întreprinderi industriale din oraș.

Zona 7 reprezintă Zona Bălțiul Nou. Zona Bălțiul Nou este situată în sud-vestul orașului pe o colină cu altitudinea de circa 154,2 m. În Zona Bălțiul Nou fondului locativ este format în totalitate din case de locuit la sol. Zona este slab dezvoltată din punctul de vedere al infrastructurii necesare unui spațiu urban. Lipsesc spațiile de recreere și agrement pentru locuitorii din zonă. Infrastructura rutieră este într-o stare nesatisfăcătoare, drumurile de acces (cu excepția drumului central) fiind din prundiș.

5.2. Analiza zonelor delimitate

În cadrul acestui subcapitol va fi prezentată analiza zonelor din orașul Bălți conform indicatorilor sociali, economici, de mediu și spațial-funcționali, cu scopul identificării zonei degradate și zonei de revitalizare din orașul Bălți. Ratele indicatorilor vor prezenta diferențele dintre zonele analizate, zonele orașului în care se concentrează principalele probleme și fenomene negative, având un rol decisiv în determinarea zonei degradate din orașul Bălți. Ratele indicatorilor analizați au fost prezentate de subdiviziunile structurale ale Primăriei municipiului Bălți și instituțiile publice din orașul Bălți, având astfel o sursă verificabilă.

În total a fost realizată o analiză a 17 indicatori din domeniul social, economic, de mediu și spațial-funcțional.

Înainte de a prezenta analiza indicatorilor pe fiecare domeniu, considerăm necesar de a prezenta valorile indicatorilor pe fiecare domeniu la nivelul orașului Bălți în anul 2020 și rata per 1000 locuitori. (Tabelul Nr. 2)

Nr.	***Domeniul***	***Indicator***	***Progresiv (P)*/ Regresiv (R)*****	***Valoarea la nivelul orașului***	***Rata per 1000 locuitori***
1.	Social	Numărul persoanelor decedate	R	778	5,31
2.	Social	Numărul contravențiilor	R	7189	49,07
3.	Social	Numărul infracțiunilor	R	1319	9,00

4.	Social	Numărul adresărilor la medicul de familie	R	393907	2688,60
5.	Social	Nou-născuți	P	1169	7,98
6.	Social	Numărul de utilizatori activi bibliotecă	P	26266	179,28
7.	Social	Numărul copiilor utilizatori bibliotecă	P	12489	85,24
8.	Social	Asociații de locatari	P	133	0,91
9.	Economic	Agenți economici care dețin autorizație de funcționare	P	1954	13,34
10.	Mediu	Platforme de colectare a deșeurilor	P	62	0,43
11.	Spațial-funcțional	Instituții educaționale	P	78	0,53
12.	Spațial-funcțional	Instituții medico-sanitare	P	20	0,14
13.	Spațial-funcțional	Instituții culturale	P	21	0,14
14.	Spațial-funcțional	Instituții de securitate	P	10	0,07
15.	Spațial-funcțional	Facilități sportive	P	10	0,07
16.	Spațial-funcțional	Zone de recreere	P	12	0,08
17.	Spațial-funcțional	Locuri de joacă	P	68	0,46

Notă:
*Indicator progresiv – indicator a cărui valoare ridicată exprimă starea bună a zonei
**Indicator regresiv – indicator a cărui valoare ridicată exprimă starea degradată a zonei

Tabelul nr. 2: Valoarea indicatorilor statistici la nivelul orașului în anul 2020 și rata per 1000 locuitori

Sursa: IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți", Inspectoratul de Poliție Bălți, Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu" Bălți, Direcția comerț din cadrul Primăriei mun. Bălți, Registrul proprietății municipale, Direcția gospodărie comunală din cadrul Primăriei mun. Bălți

În continuare vor fi prezentate fiecare din domeniile specifice. Urmare a identificării ratelor indicatorilor la nivelul fiecărei zone a fost elaborat câte un tabel care prin intermediul diferențelor de culoare (verde – foarte bine, verde deschis – bine, galben – satisfăcător, portocaliu – nesatisfăcător, roșu – foarte rău), va prezenta rata per 1000 locuitori pentru fiecare indicator la nivelul fiecărei zone, cât și rata per 1000 locuitori la nivel de oraș, ceea ce reprezintă rata medie. Mai întâi sunt prezentați indicatorii regresivi, după care urmează cei progresivi. În tabelele ce urmează, cu contur roșu este marcată zona cea mai degradată.

5.2.1. Domeniul social

Ratele indicatorilor sociali per 1000 locuitori	Progresiv/Regresiv	Oraș	*Zona 1 Centru*	*Zona 2 Autogara*	*Zona 3 Dacia*	*Zona 4 Slobozia*	*Zona 5 Pământeni*	*Zona 6 Molodovo*	*Zona 7 Bălțiul Nou*
persoane decedate	**R**	5.31	4.68	2.59	7.11	4.44	3.42	5.32	7.06
contravenţii	**R**	49.07	17.94	45.79	37.72	79.10	60.24	376.70	68.63
infracţiuni	**R**	9.00	4.03	9.01	6.39	11.91	9.76	3.44	9.80
adresări la medicul de familie	**R**	2688.60	3292.59	776.83	3789.90	2693.37	2309.20	2589.36	1980.39
nou-născuţi	**P**	7.98	7.85	3.10	12.76	5.90	8.02	10.64	5.10
utilizatori activi care frecventează biblioteca	**P**	179.28	429.00	45.43	79.77	79.33	179.82	0.00	0.00
utilizatori copii activi care frecventează biblioteca	**P**	85.24	192.67	19.48	37.29	48.43	94.35	0.00	0.00
asociaţii de locatari	**P**	0.91	0.97	0.96	0.30	0.28	0.85	0.53	0.00

Tabelul nr. 3: Ratele indicatorilor sociali per 1000 locuitori pentru fiecare zonă şi rata medie per oraş

Sursa: IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălți", Inspectoratul de Poliție Bălți, Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu" Bălți, Direcția gospodărie comunală din cadrul Primăriei mun. Bălți

Pe domeniul social, în conformitate cu ratele indicatorilor din Tabelul nr. 3, Zona 4 – Slobozia este zona vizibil degradată, cu cea mai mare acumulare de fenomene sociale negative. În primul rând, este zona cu cel mai mare număr de infracțiuni, cu o detașare față de celelalte zone. În același context, este vizibil și numărul ridicat contravențiilor în zona Slobozia. De asemenea, în zona Slobozia se atestă și a rată scăzută a natalității. Totodată, rata asociațiilor de locatari per 1000 de locuitori este foarte joasă, ceea ce denotă un nivel scăzut de interacțiune între membrii comunității locale.

Totuși, observația principală este că **zona Slobozia este unica zonă în care ratele a 3 (trei) indicatorii sociali regresivi sunt peste rata medie per oraș**, ceea ce scoate în evidență nivelul înalt al fenomenelor negative din zonă. Mai mult decât atât, **zona Slobozia este unica zonă în care ratele a 3 (trei) indicatorii sociali progresivi sunt sub rata medie per oraș**. Mai simplu, în ceea ce privește diferențele de culoare, în cazul ratelor indicatorilor sociali, zona Slobozia are 3 (trei) indicatori de culoare roșie care indică nivelul foarte rău, 3 (trei) indicatori de culoare portocalie care indică nivelul nesatisfăcător, 2 (doi) indicatori de culoare galbenă care indică nivelul satisfăcător, și foarte important, **zona Slobozia este unica zonă care nu are nici un indicator de culoare verde deschis sau verde, care ar indica nivelul bine sau foarte bine**.

5.2.2. Domeniul economic

Ratele indicatorilor economici per 1000 locuitori	**Progresiv/ Regresiv**	**Oraș**	***Zona 1 Centru***	***Zona 2 Autogara***	***Zona 3 Dacia***	***Zona 4 Slobozia***	***Zona 5 Pământeni***	***Zona 6 Molodovo***	***Zona 7 Bălțiul Nou***
agenți economici care dețin autorizație de funcționare	P	13.34	27.11	11.38	14.94	7.78	12.24	10.64	0.78

Tabelul nr. 4: Ratele indicatorilor sociali per 1000 locuitori pentru fiecare zonă și rata medie per oraș

Sursa: Direcția comerț din cadrul Primăriei municipiului Bălți

Pe domeniul economic, în conformitate cu ratele indicatorilor din Tabelul nr. 4, Zona 7 - Bălțiul Nou este zona vizibil restantă. Așa cum această zonă este formată doar din locuințe individuale, spațiul public practic lipsește. De asemenea, lipsesc arii omogene

destinate unităţilor economice şi de producere. În mare parte, în zona Bălţiul Nou sunt agenţi economici mici (magazine alimentare, gherete). Celelalte zone, cu excepţia zonelor Centru şi Dacia în care sunt concentraţi majoritatea agenţilor economici, prezintă valori sub nivelul ratei medii per oraş.

5.2.3. Domeniul de mediu

Ratele indicatorilor de mediu per 1000 locuitori	**Progresiv/Regresiv**	**Oraş**	***Zona 1 Centru***	***Zona 2 Autogara***	***Zona 3 Dacia***	***Zona 4 Slobozia***	***Zona 5 Pământeni***	***Zona 6 Molodovo***	***Zona 7 Bălţul Nou***
platforme de colectare a deşeurilor	P	0.43	0.38	0.41	0.40	0.51	0.56	0.53	0.00

Tabelul nr. 5: Ratele indicatorilor de mediu per 1000 locuitori pentru fiecare zonă şi rata medie per oraş

Sursa: Direcţia gospodărie comunală din cadrul Primăriei municipiului Bălţi

Pe domeniul de mediu, în conformitate cu ratele indicatorilor din Tabelul nr. 5, Zona 7 – Bălţiul Nou este zona restantă la capitolul dotarea cu platforme de colectare a deşeurilor. Acest fapt nu este neapărat relevant. Aşa cum platformele de colectare a deşeurilor în mare parte sunt amplasate în preajma blocurile locative, iar această zonă este formată doar din locuinţe individuale cu colectarea deşeurilor mod individual, nu există nici date pentru platforme de colectare a deşeurilor.

Comparabile sunt datele pentru Zonele 1, 2, 3, 4, 5 şi 6.

5.2.4. Domeniul spaţial-funcţional

Ratele indicatorilor spaţial-funcţional per 1000 locuitori	**Progresiv/Regresiv**	**Oraş**	***Zona 1 Centru***	***Zona 2 Autogara***	***Zona 3 Dacia***	***Zona 4 Slobozia***	***Zona 5 Pământeni***	***Zona 6 Molodovo***	***Zona 7 Bălţul Nou***

instituţii educaţionale	P	0.53	0.68	0.55	0.56	0.39	0.43	0.00	0.39
instituţii medico-sanitare	P	0,14	0.27	0.05	0.22	0.06	0.03	0.00	0.00
instituţii culturale	P	0,14	0.35	0.05	0.03	0.06	0.13	0.53	0.00
instituţii de securitate	P	0,07	0.14	0.05	0.03	0.06	0.07	0.00	0.00
facilităţi sportive	P	0,07	0.08	0.14	0.03	0.06	0.07	0.00	0.00
zone de recreere	P	0,08	0.11	0.05	0.06	0.00	0.16	0.00	0.00
locuri de joacă	P	0,46	0.30	0.73	0.53	0.39	0.49	0.53	0.20

Tabelul nr. 6: Ratele indicatorilor spaţial-funcţionali per 1000 locuitori pentru fiecare zonă şi rata medie per oraş

Sursa: Registrul proprietăţii municipale, Direcţia gospodărie comunală a Primăriei mun. Bălţi

Pe domeniul spaţial-funcţional, în conformitate cu Tabelul nr. 6, Zona 7 - Bălţiul Nou este zona degradată. Aşa cum această zonă este formată doar din locuinţe individuale, cu o populaţie comparabil mai mică faţă de alte zone, apariţia infrastructurii sociale precum şcoli, grădiniţe, instituţii de cultură sau instituţii medico-sanitare este economic ne argumentată. La fel şi indicatorii pentru zona 6 – Molodovo nu sunt relevanţi pentru selecţia acestea ca zona degradată din punct de vedere spaţial-funcţional dat fiind faptul că această zonă este puternic industrializată, cu o populaţie foarte mică ceea ce face imposibilă crearea unor instituţii. Comparabile sunt Zonele 1, 2, 3, 4, 5, zone cu o utilizare echilibrată a terenurilor, cu locuinţe atât individuale cât şi pentru colectivităţi, infrastructură socială, facilităţi sportive, culturale etc. Din aceste zone, zona vizibil restantă pe domeniul spaţial-funcţional este Zona 4 – Slobozia.

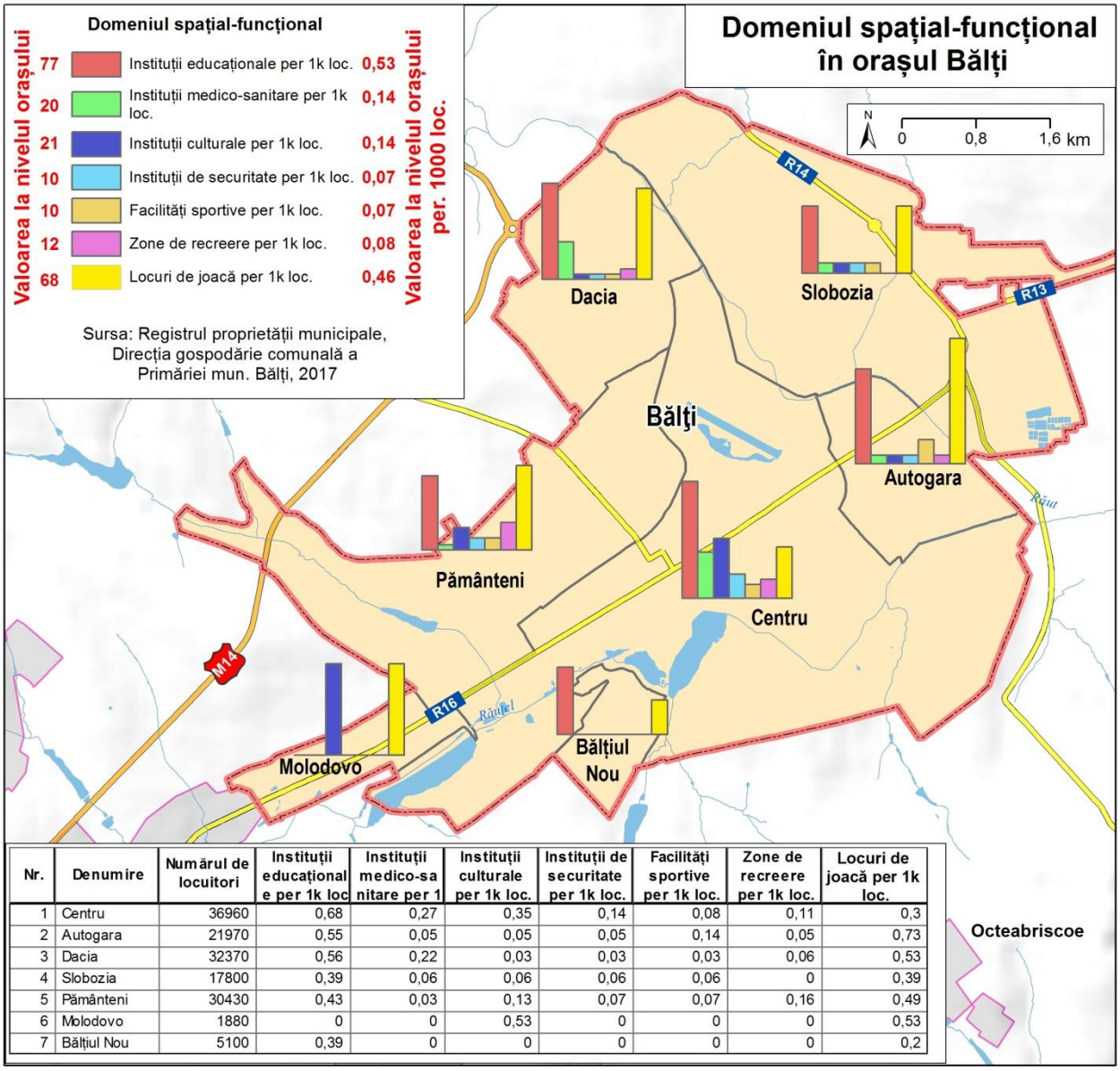

Nr.	Denumire	Numărul de locuitori	Instituții educaționale per 1k loc	Instituții medico-sanitare per 1	Instituții culturale per 1k loc.	Instituții de securitate per 1k loc.	Facilități sportive per 1k loc.	Zone de recreere per 1k loc.	Locuri de joacă per 1k loc.
1	Centru	36960	0,68	0,27	0,35	0,14	0,08	0,11	0,3
2	Autogara	21970	0,55	0,05	0,05	0,05	0,14	0,05	0,73
3	Dacia	32370	0,56	0,22	0,03	0,03	0,03	0,06	0,53
4	Slobozia	17800	0,39	0,06	0,06	0,06	0,06	0	0,39
5	Pământeni	30430	0,43	0,03	0,13	0,07	0,07	0,16	0,49
6	Molodovo	1880	0	0	0,53	0	0	0	0,53
7	Bălțiul Nou	5100	0,39	0	0	0	0	0	0,2

Imaginea nr. 3: Domeniul spațial – funcțional în orașul Bălți

Sursa: Registrul proprietății municipale,
Direcția gospodărie comunală din cadrul Primăriei municipiului Bălți

5.3. Determinarea zonei degradate

Conform Liniilor directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova, **zona degradată se identifică printr-o acumulare de fenomene sociale specifice, negative, care sunt adiţional însoţite de fenomene negative, în cel puţin una dintre următoarele domenii: economic, mediu, tehnic sau spaţial-funcţional.** După analiza ratelor indicatorilor per 1000 locuitori, pentru fiecare domeniu şi pentru fiecare zonă, a fost stabilit că zona Slobozia este zona cu cele mai multe fenomene sociale negative. Totodată, aşa cum ratele indicatorilor economici cât şi ratele indicatorilor de mediu în cazul acestui studiu descriu mai mult cantitativ decât calitativ gravitatea fenomenelor negative, decizia cu privire la determinarea zonei degradate a fost luată în baza ratelor indicatorilor sociali şi spaţiali-funcţionali. În acest context, luând în considerare apariţia simultană a problemelor sociale şi spaţial funcţionale, zona Slobozia a fost identificată ca zona degradată. În imaginea Nr. 10, cu contur gri este marcată zona degradată pe harta oraşului Bălţi.

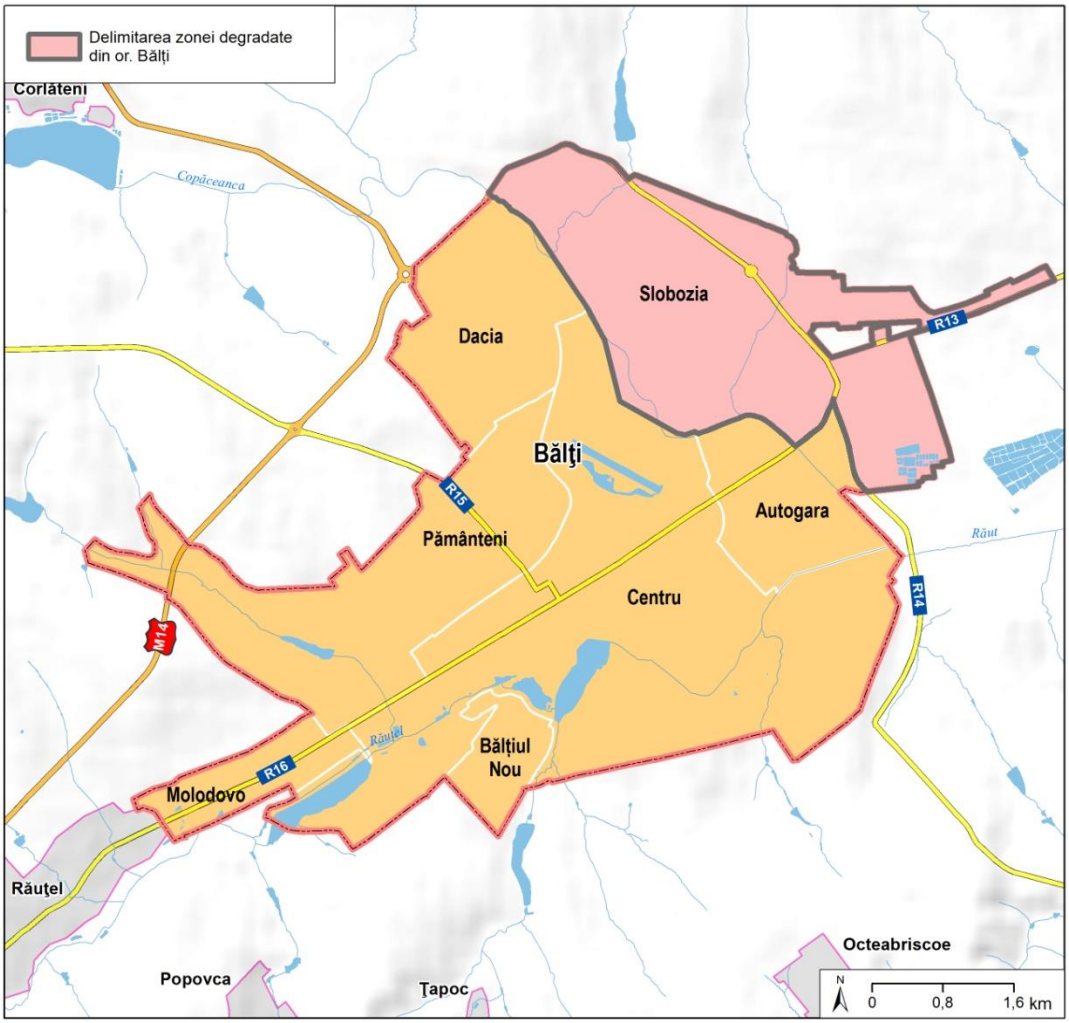

Imaginea nr. 4: Delimitarea zonei degradate din oraşul Bălţi

5.4. Determinarea zonei de revitalizare

Conform Liniilor directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova, **zona de revitalizare este zona care cuprinde întregul teritoriu sau o parte din zona degradată, caracterizată printr-o concentrare specifică a fenomenelor negative, pentru care, datorită importanței semnificative pentru dezvoltarea locală, se intenționează implementarea revitalizării.** În determinarea zonei de revitalizare a orașului Bălți un rol esențial îl are principiul de concentrare a activităților de revitalizare. Concentrarea în acest sens, reprezintă asigurarea eficienței acțiunilor de revitalizare urbană prin acțiuni corelate pentru a obține rezultate integrate în toate domeniile de intervenție (infrastructură, economie, sfera socială, mediul și calitatea vieții). În această perspectivă, zona de revitalizare a orașului Bălți a fost selectată ***– zona Slobozia.***

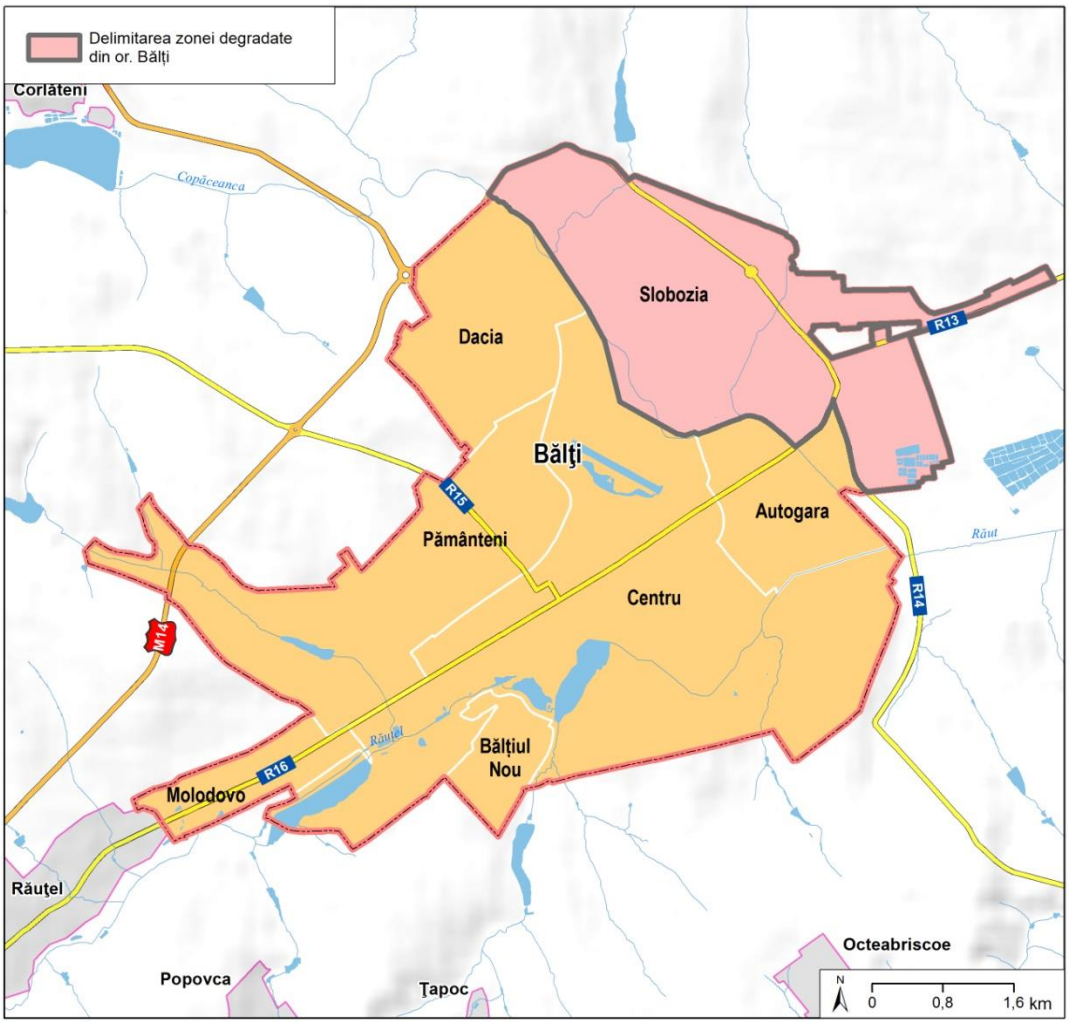

Imaginea nr. 5: Delimitarea zonei de revitalizare din orașul Bălți

În determinarea zonei Slobozia ca zonă de revitalizare a oraşului Bălţi au fost stabilite următoarele argumente:

- prezenţa instituţiilor publice – în zona de revitalizare sunt concentrate 7 (şapte) instituţii publice, dintre care Gimnaziul ,,A.I.Cuza", Gimnaziul Nr. 3, Gimnaziul Nr. 6, Instituţia de Educaţie Timpurie Nr. 4 ,,Grigore Vieru", Instituţia de Educaţie Timpurie Nr. 20 ,,Zâmbetul", Centrul de Sănătate Nr. 6, Centrul de găzduire şi adaptare socială a persoanelor fără adăpost ,,Reîntoarcere".
- prezenţa spaţiilor verzi – spaţiile verzi formează circa 15 % din zona de revitalizare;
- potenţialul economic, inclusiv prezenţa subzonei Nr. 3 a Zonei Economice Libere Bălţi;
- spaţii publice nevalorificate – în zona de revitalizare existe câteva spaţii publice care pot fi valorificate;
- potenţialul local al iniţiativelor comunitare – în zona de revitalizare sunt lideri locali care au deschiderea de a contribui la dezvoltarea zonei şi implicarea locuitorilor în soluţionarea problemelor locale.
- existenţa Grupului local de iniţiativă – în zona de revitalizare există un Grup local de iniţiativă creat în urma implementării proiectului-pilot de revitalizare urbană ,,Crearea unui spaţiu de interacţiune comunitară în Gimnaziul ,,A.I.Cuza" din mun. Bălţi. Energia şi implicarea Grupului local de iniţiativă a contribuit esenţial la sporirea activismului civic în zonă.

Zona Slobozia este locuită de circa 17.800 persoane, ceea ce reprezintă aproximativ 12,5% din numărul total al locuitorilor oraşului Bălţi. În acelaşi timp, suprafaţa zonei Slobozia constituie circa 785,7 ha, ceea ce reprezintă 18,96% din suprafaţa oraşului Bălţi. Zona Slobozia este zona cu 70% de case de locuit amplasate la sol, 30% reprezentând blocuri de locuinţe cu 2-5 etaje. Zona Slobozia este amplasată pe malul stâng al râului Răut. Zona este slab dezvoltată din punctul de vedere al infrastructurii necesare unui spaţiu urban. Totuşi, zona dispune de o conexiune bună de transport public. Specificul zonei este Gara Feroviară ,,Bălţi-Slobozia" care reprezintă simbolul zonei.

Începând cu luna aprilie 2021, zona Slobozia se confruntă cu o provocare majoră cu impact la nivel de oraş, determinată de situaţia excepţională ce vizează starea tehnică a reţelelor subterane şi suprafaţa carosabilă din strada Kiev - strada principală a zonei, care asigură conexiunea rutieră şi pietonală cu celelalte zone ale oraşului. În fond, în conformitate cu expertizele tehnice realizate pe parcursul anului 2021, s-a stabilit necesitatea urgentă privind reabilitarea capitală a reţelelor subterane şi a suprafeţei carosabile.

6. ANALIZA APROFUNDATĂ A ZONEI DE REVITALIZARE

Analiza aprofundată a zonei de revitalizare are ca scop realizarea unei cercetări în detaliu a fenomenelor negative din cadrul zonei Slobozia, în special problemele şi cauzele acestora, necesităţile zonei şi potenţialul sau resursele disponibile. Cercetarea în detaliu reprezintă baza proiectelor de revitalizare care au scopul de a soluţiona problemele specifice zonei, utilizând potenţialul de dezvoltare a acesteia.

Pentru elaborarea acestei analize au fost folosite mai multe surse: IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălţi", Inspectoratul de Poliţie Bălţi, Biblioteca Municipală „Eugeniu Coşeriu" Bălţi, Direcţia comerţ din cadrul Primăriei mun. Bălţi, Registrul proprietăţii municipale, Direcţia gospodărie comunală din cadrul Primăriei mun. Bălţi. De asemenea au avut loc mai multe vizite de teren (Fact Finding Mission), discuţii cu locuitorii şi angajaţi ai instituţiilor publice, precum şi au fost organizate ___ (_____) şedinţe ale Comisiei Consultative, astfel respectând principiul de participare, incluziune şi transparenţă.

6.1. Sistemul social

Sistemul social reprezintă baza analizei aprofundate a zonei de revitalizare. În baza datelor prezentate de IMSP „Centrul Medicilor de Familie Municipal Bălţi", Inspectoratul de Poliţie Bălţi, Direcţia Învăţământ, Tineret şi Sport mun. Bălţi şi Direcţia generală asistenţă socială şi protecţia familiei din cadrul Primăriei mun. Bălţi, a fost realizată o analiză detaliată a indicatorilor sociali în zona Slobozia.

În acelaşi timp, o altă latură, ne statistică, prin dialog direct cu cetăţenii, în timpul vizitelor în teren, aduce alte probleme în vizor, şi care sunt extrem de greu de măsurat. Una din ele este pierderea identităţii locale, care iniţial era legată de modul de viaţă rural din zona Slobozia, care s-a schimbat după industrializarea rapidă din perioada sovietică, perioadă puternic prezentă în memoria locală, şi după anii 90, extrem de complicaţi. Perioada sovietică a adus în acestă zonă o infrastructură generoasă legată de funcţionarea căii ferate. Începând cu Gara feroviară, depouri, ateliere, stadionul Locomotiv, şcoli şi grădiniţe pentru copii angajaţilor căii ferate, dar şi magazine, farmacii. Întreaga perioadă a marcat rezidenţii acestei zone. Aproape fiecare cu care s-a discutat are părinţi sau bunei ce au lucrat în această industrie, practic toţi ţin minte sărbătorile şi competiţiile petrecute pe stadionul Locomotiv, majoritatea garajelor improvizate în zonă sunt jumătăţi de vagoane. De asemenea, o problemă care devine tot mai vizibilă este schimbarea rezidenţilor, şi aşa cum în această zonă preţurile la imobile sunt dintre cele mai mici, apar tot mai multe familii venite din mediul rural. Este un moment pozitiv care în termen lung va întineri populaţia zonei, însă în termeni scurţi va porni procese de segregare, neînţelegere, neacceptare a valorilor, neîncredere, la nivel de etaj, scară, bloc sau chiar zonă.

Necesităţi: Este necesar a aduce în discuţie trecutul puternic rămas în memoria colectivă. Este necesar a găsi sensuri noi de coabitare comună. Este necesar un lucru enorm la capitolul dezvoltare comunitară, asociere, colaborare, comunicare. Este necesar a

identifica lider pe scară, bloc, ca după ei să devină exponenţi ai schimbărilor. Este necesar a conecta rezidenţii caselor individuale şi cei de la bloc prin evenimente comune ce ar diminua defragmentarea spaţială existentă. Este necesar a creşte încrederea. Este necesar a combate degradarea comunitară, dar şi individuală.

Potenţial: Se pot organiza evenimente, festivaluri, concerte, expoziţii, sărbători ale curţilor, sau cartierului. Un loc bun de interacţiune comunitară ar putea deveni un mic muzeu al muncitorilor căii ferate. Un potenţial enorm îl are Grupul local de iniţiativă al zonei creat în cadrul proiectului-pilot de revitalizare urbană, care a reuşit în timp să consolideze eforturile civice ale membrilor comunităţii. Totodată, potenţialul social al zonei îl reprezintă persoanele în etate care pot contribui la promovarea sentimentului identităţii locale.

6.1.1. Asistența socială

Conform Raportului Direcţiei generale asistenţă socială şi protecţia familiei din cadrul Primăriei mun. Bălţi pentru anul 2020, în oraşul Bălţi sunt înregistrate circa 4243 familii social-vulnerabile. Dintre acestea, în zona de revitalizare locuiesc circa 750 familii social-vulnerabile, ceea ce reprezintă aproximativ 17,5 % din numărul total al familiilor social-vulnerabile la nivel de oraş şi respectiv circa 4 % din numărul total al populaţiei zonei de revitalizare.

În acelaşi timp, în ZR, aproximativ 4000 persoane beneficiază de asistenţă socială, ceea ce reprezintă circa 15 % din numărul total la nivel de oraş (aproximativ 26707 persoane care beneficiază de asistenţă socială) şi aproximativ 22,5 % din numărul total al populaţiei zonei de revitalizare. Aceste valori sunt îngrijorătoare şi reprezintă o problemă a zonei de revitalizare.

Necesităţi: Accesarea asistenţei sociale este direct proporţională cu lipsa locurilor de muncă, dar şi capacitatea populaţiei de adaptare la condiţiile în permanentă schimbare a economiei de piaţă. O soluţie directă este stimularea investiţiilor, dezvoltarea unui mediu confortabil pentru afaceri şi nu neapărat în zona de revitalizare, căci zona este conectată bine prin transport public către celelalte zone ale oraşului. Dezvoltarea noilor abilităţi şi capacităţi profesionale a persoanelor la limita sărăciei este necesară pentru sporirea posibilităţii de angajare în câmpul muncii.

Potenţial: Asociaţia Obştească „Uniunea pentru Echitate şi Sănătate” (anterior Asociaţia Obştească „Tinerii pentru Dreptul la Viaţă”/Uniunea pentru Prevenirea HIV şi Reducerea Riscurilor), care a realizat câteva proiecte în zonă, are scopul de a se implica activ în dezvoltarea socio-economică a zonei Slobozia şi va investi în creşterea capacităţilor membrilor comunităţii locale. Prin proiecte sociale, instituţiile din zonă ar putea implica persoanele dezavantajate în diferite activităţi, inclusiv ateliere, conferinţe, training-uri. Una din direcţiile importante ar putea fi creşterea capacităţilor de comunicare. De asemenea, atractiv şi accesibil este domeniul tehnologiilor informaţionale, precum şi grădinăritul urban, meşteşugăritul.

6.1.2. Şomajul

Conform datelor prezentate de Agenţia pentru Ocuparea Forţei de Muncă Bălţi, numărul şomerilor înregistraţi în oraşul Bălţi în anul 2020 este de circa 1000 persoane. Acest număr este în scădere, luând în considerare că, în oraşul Bălţi, în perioada 2017-2019 au fost înregistraţi annual circa 1500 şomeri, iar în perioada 2017-2015 au fost înregistraţi aproximativ 2000 şomeri. Având în vedere calculul datelor doar la nivel de oraş, numărul şomerilor în zona de revitalizare nu a fost stabilit. Totodată, aşa cum nu toate persoanele fără un loc de muncă stabil sunt înregistrate la Agenţia pentru Ocuparea Forţei de Muncă, este complicat a estima starea reală domeniului.

Necesităţi: Datorită dificultăţii de a întoarce şomerii pe termen lung pe piaţa muncii, sprijinul adresat acestor persoane trebuie să fie cuprinzător, să se refere la diferite tipuri de activităţi şi să răspundă nevoilor beneficiarilor individuali. Persoanele dezavantajate au nevoie de consolidarea capacităţilor profesionale, cu o abordare specială. De asemenea, este necesară o ghidare a şomerilor, pentru a se înregistra la Agenţia pentru Ocuparea Forţei de Muncă, pentru a-şi alege sfera de interes, zona confortabilă de activitate. Absolut necesară este educaţia economică a populaţiei. Majoritatea persoanelor din această grupă de risc nu sunt în stare să gestioneze puţinele resurse financiare de care dispun.

Potenţial: În zona de revitalizare pot fi implementate proiecte care vizează instruirea şomerilor. În acest sens, ar putea fi organizate cursuri de instruire pentru lucrul cu tehnologiile informaţionale sau alte specialităţi care sunt necesare pentru ca populaţia din ZR să beneficieze de şanse sporite de angajare. În acest context, şomerii devin un potenţial al ZR.

6.1.3. Sănătatea publică

Starea de sănătate a locuitorilor unui oraş indică multe aspecte importante ale calităţii vieţii. Conform Raportului pentru anul 2020 a IMPS „Centrului Medicilor de Familie Municipal Bălţi", vor fi prezentate date privind numărul de adresări la medicul de familie, numărul nou-născuţilor, numărul persoanelor decedate şi principalele cauze de deces în zona de revitalizare. Locuitorii ZR sunt deserviţi de 6 (şase) medici de familie şi 17 asistente medicale din cadrul Centrului de Sănătate Nr. 6 amplasat în zona de revitalizare, pe strada Kiev 30.

Din totalul de 393 907 adresări la medicul de familie la nivel de oraş, în anul 2020 la Centrul de Sănătate Nr. 6 au fost înregistrate 47 230 adresări la medicul de familie a locuitorilor din zona de revitalizare, ceea ce reprezintă 12 % din numărul total la nivel de oraş.

În aceeaşi perioadă de timp, în ZR au fost înregistraţi 105 nou-născuţi dintr-un total de 1169 de persoane la nivel de oraş, ceea ce reprezintă 9 % din numărul total. Această valoare indică asupra faptului că în zonă predomină populaţia îmbătrânită, ceea ce reprezintă o problemă a ZR. Lipsa familiilor tinere în perspectivă va duce la scăderea numărului populaţiei zonei de revitalizare.

În anul 2020, în ZR au fost înregistrate 79 decese dintr-un număr total de 778 decedaţi la nivel de oraş. Cauzele principale de deces la nivel de localitate reprezintă bolile cardiovasculare şi tumorile.

Necesităţi: Aşa cum frecvenţa adresărilor la medicul de familie este la nivelul mediei per oraş, este important a promova un mesaj clar despre necesitatea supravegherii sănătăţii pentru prevenirea bolilor, dar şi creşterea speranţei de viaţă. Este necesar a combate stereotipul prin care consultarea medicului duce neapărat la procurarea medicamentelor, accesarea de servicii de diagnosticare scumpe. Acest pre-concept respinge o mare parte a persoanelor beneficiare de pensii, indemnizaţii, ajutoare sociale. De asemenea este necesar a promova un mod sănătos de viaţă pentru toate vârstele prin practicarea sportului, consumului alimentelor sănătoase. Este important a încuraja mersul pe jos cât şi pe bicicletă, dar este necesar un minimum de infrastructură. La fel de importantă este asigurarea rezidenţilor cu apă de calitate, prezenţa sistemului centralizat de canalizare, evacuarea unităţilor economice care provoacă transport de mare tonaj, care produce zgomot şi praf. Sunt necesare platforme de depozitare şi sortare a deşeurilor şi nu în ultimul rând îngrijirea şi extinderea spaţiilor verzi.

Potenţial: Instituţiile pot deveni centre de informare cu privire la sănătate. Prezenţa în ZR a Centrului de Sănătate Nr. 6, Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor „ATIS" şi a Centrului de găzduire şi adaptarea socilă a persoanelor fără adăpost „Reîntoarcere" este un mare avantaj şi o resursă. Există spaţii care pot fi transformate în locuri pentru practicarea sportului. Practicarea sportului poate fi stimulată prin competiţii şi alte activităţi. Spaţiile verzi şi de recreere pot fi amenajate sau îmbunătăţite. Există un mare potenţial de înverzire a spaţiilor publice prin evacuarea construcţiilor neautorizate (garaje).

6.1.4. Securitatea publică

Securitatea publică reprezintă în factor esenţial în analiza calităţii vieţii locuitorilor unei localităţi, de aceea, analiza indicatorilor sociali din perspectiva securităţii publice permit observarea situaţiei de fapt a sistemului de securitate publică în zona de revitalizare.

În general, în oraşul Bălţi există 7 (şapte) sectoare de poliţie. Sectorul de poliţie în competenţa căruia este asigurarea securităţii publice în zona de revitalizare este Sectorul de Poliţie Nr. 3 „Gara de Nord". În Tabelul nr. 7 sunt prezentate valorile a 2 (doi) indicatori analizaţi la nivelul oraşului şi zonei de revitalizare în anul 2020.

Indicator	***Valoare la nivelul oraşului***	***Valoare la nivelul zonei de revitalizare***	***Valoare procentuală***
Numărul contravenţiilor	7189	1408	19,6%
Numărul infracţiunilor	1319	212	16,07 %

Tabelul nr. 7: Numărul contravenţiilor şi infracţiunilor în oraşul Bălţi şi în zona degradată în anul 2020

Sursa: Inspectoratul de Poliţie Bălţi

Valoarea indicatorilor prezentaţi în Tabelul Nr. 9 exprimă faptul că în zona Slobozia nivelul securităţii publice este redus (la 12,15% din populaţia oraşului îi revin 19,6% din numărul total al contravenţiilor), ceea ce reprezintă o problemă importantă a a zonei de revitalizare.

Necesităţi: Este necesar a securiza zona de revitalizare. Este important a reabilita iluminatul public. Instituţiile publice şi intersecţiile periculoase de supravegheat video. Este necesar de reabilitat marcajele şi indicatoarele rutiere, trecerile pietonale de iluminat suplimentar, trotuarele de reparat sau de construit unde lipsesc. De asemenea, sunt necesare antrenamente în caz de incendiu, cutremure de pământ şi accidente tehnogene.

Potenţial: Instituţiile de educaţie se pot implica în campaniile de informare a populaţiei pe domeniul securitate. Pot fi organizate ateliere tematice cu copii, părinţii, seniorii. Se pot crea grupuri de iniţiativă care vor urmări dacă sunt respectate măsurile de securitate. O modalitate simplă, accesibilă şi eficientă este instalarea panourilor cu inscripţia: „Zonă supravegheată de vecini".

6.1.5. Capitalul social

Capitalul social reprezintă un cadru foarte important pentru dezvoltarea socială. Implementarea în anul 2018 a proiectului-pilot de revitalizare urbană a scos în evidenţă existenţa unui capital social enorm în ZR, datorită creării Grupului local de iniţiativă (GLI) al zonei aferente Gimnaziului „A.I.Cuza" care ulterior a fost extins la nivelul zonei Slobozia GLI are rolul de a asigura un proces continuu de informare, consultare şi iniţiere al unor activităţi civice. GLI, compus din 18 persoane, în cadrul activităţilor de revitalizare urbană a contribuit la crearea condiţiilor pentru interacţiunea socială a membrilor comunităţii locale prin intermediul dialogului cu membrii comunităţii locale. Totodată, Grupul Local de Iniţiativă, aplicând modelul propriu, a motivat locuitorii zonei de a se implica în cadrul activităţilor de revitalizare urbană, asigurând transferul experienţei şi schimbului de cunoştinţe. În acelaşi timp, acţiunile membrilor Grupului Local de Iniţiativă au motivat şi încurajat comunitatea locală, contribuind la formarea spiritului civic şi conştiinţei sociale la nivelul zonei Slobozia. Concret, parteneriatului APL cu GLI a devenit o "carte de vizită" a procesului de revitalizare urbană în municipiul Bălţi, asigurând continuitatea şi dezvoltarea procesului de revitalizare urbană în municipiul Bălţi.

Necesităţi: Este necesar de a instituţionaliza activitatea Grupului local de iniţiativă pentru a asigura dezvoltarea acestuia. Este necesar de a include membrii GLI în alte proiecte cu scopul consolidării capacităţilor acestora. Este foarte importantă promovarea activităţilor realizate de GLI pentru sporirea impactului în rândul membrilor comunităţii.

Potenţial: Crearea Grupului local de iniţiativă şi implicarea acestuia în integrarea membrilor comunităţii a oferit un impuls dezvoltării sociale în zona de revitalizare. Astfel, GLI a devenit un potenţial observat şi deja lansat. În acest sens, GLI poate crea o asociaţie obştească cu scopul de a realiza proiecte în mod independent. Totodată, GLI poate deveni un model pentru crearea noilor grupuri de iniţiativă în zonă şi, de ce nu, la nivelul altor zone.

Imaginea nr. 13: Activitatea Grupului local de iniţiativă în perioada 2018-2021
Sursa: Informaţii privind rezultatele obţinute în realizarea Programului de Revitalizare Urbană al municipiului Bălţi

6.2. Sistemul economic

Zona Slobozia este caracterizată de o dezvoltare economică echilibrată. Conform datelor prezentate de Direcţia Comerţ din cadrul Primăriei municipiului Bălţi, în zona de revitalizare există 266 agenţi economici care deţin autorizaţie de funcţionare valabilă şi notificare de iniţiere a activităţii de comerţ în zonă. Sistemul economic al zonei de revitalizare este diversificat, în zonă existând magazine de produse alimentare şi uz casnic, farmacii, service-uri auto, restaurante, agenţii de turism şi alţi agenţi economici din sfera serviciilor. Mai mult decât atât, în zona de revitalizare este situată subzona Nr. 3 a Zonei Economice Libere Bălţi.

Necesităţi: Locuitorii din zonă au nevoie de o diversificare a ofertei în magazinele locale, dar şi a paletei de servicii. Sunt necesare şi sedii de bancă. Este necesar ca locuitorii zonei să poată accesă produsele agricole locale de sezon.

Potenţial: Puţinele spaţii publice rămase trebuie folosite cu chibzuinţă. Clădirile şi spaţiile abandonate reprezintă un potenţial economic ce poate fi valorificat.

Imaginea nr. 14: Activitatea economică în ZR
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

6.3. Sistemul de mediu

Analiza sistemului de mediu al zonei de revitalizare este bazat pe analiza indicatorilor calităţii aerului, nivelului de zgomot şi spaţiilor de colectare a deşeurilor.

Serviciul Hidrometeorologic de stat nu analizează calitatea aerului în oraşul Bălţi la nivel de zone, din acest motiv vor fi prezentate date doar la nivel de oraş. În acest sens, Agenţia de Mediu efectuează lunar investigaţii asupra calităţii aerului în oraşul Bălţi în baza a 6 (şase) parametri (pulberi totale, dioxid de sulf, sulfaţi solubili, dioxid de azot, fenol şi aldehidă formică) la 2 (două) posture staţionare de observaţii: Nr. 1 din str. Ştefan cel Mare, 140 şi Nr. 3 din str. Cicicalo, 8. Astfel, în luna noiembrie a anului 2021, indicele complex al poluării aerului a constituit 6,96, ceea ce reprezintă un nivel înalt al poluării în municipiu. Conform evaluării generale, nivelul de poluare al aerului atmosferic în oraşul Bălţi s-a atestat ca înalt. Acest date indică totuşi asupra unui nivel înalt de poluare a aerului atmosferic şi în ZR datorită poziţiei fizico-geografice a acesteia.

Istoric, zona de revitalizare poate fi considerată una dintre zonele cu cel mai mare nivel de zgomot din municipiul Bălţi datorită prezenţei căilor ferate. Totuşi, odată cu scăderea intensităţii circulaţiei feroviare în Republica Moldova, în zona de revitalizare nivelul zgomotului a scăzut considerabil.

O problemă a zonei de revitalizare reprezintă spaţiile de colectare a deşeurilor. În zonă există 11 spaţii de colectare a deşeurilor (platforme), dintre care majoritatea se află în stare nesatisfăcătoare, degradând în timp. Actualmente locuitorii blocurilor de locuinţe dispun de pubele amplasate lângă spaţiile locuibile, iar locuitorii caselor la sol cel puţin o dată pe săptămână beneficiază de evacuarea deşeurilor de către întreprinderea municipală responsabilă de acest serviciu.

Imaginea nr. 15: Spaţiu de colectare a deşeurilor menajere din str. Cahul nr. 60
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

O altă problemă a zonei de revitalizare reprezintă azbest-ul. Pe lângă clădirea Centrului Medicilor de Familie Nr. 6, Instituţiei de Educaţiei Timpurie Nr. 20 şi Gimnaziului Nr. 6, atât instituţiile publice, cât şi majoritatea blocurilor de locuinţe şi majoritatea caselor la sol sunt acoperite cu foi ondulate de azbest cu termenul de exploatare depăşit.

Necesităţi: Pentru asigurarea sănătăţii locuitorilor din zona de revitalizare este nevoie de asigurarea curăţeniei străzilor, instalarea urnelor, evacuării regulate a deşeurilor menajere. De asemenea, este nevoie de o monitorizare constantă a calităţii aerului şi realizare a măsurilor de protecţie a mediului, înlocuirea dispozitivelor de încălzire cu sobe prin gazificarea tuturor locuinţelor şi instalarea sistemelor autonome de încălzire cu gaze naturale, interzicerea maşinilor de mare tonaj să traverseze zona rezidenţială, mărirea şi amenajarea spaţiilor verzi.

Potenţial: Problema deşeurilor mesajere poate fi soluţionată prin modernizarea platformelor de colectare a deşeurilor existente. De asemenea, prin instituţiile educaţionale din zonă (grădiniţe, gimnaziu) poate fi învăţată şi promovată colectarea separată a deşeurilor, metode cum poate fi diminuată producerea gunoiului şi respectiv, amplasarea tomberoanelor speciale pentru diferite tipuri de gunoi. Un mare potenţial pentru îmbunătăţirea condiţiilor de mediu o au spaţiile publice verzi, ca necesită a fi reabilitate, înierbate, toaletate.

6.4. Sistemul tehnic

Zona de revitalizare poate fi considerată ca una echilibrată din punctul de vedere a spaţiilor de locuit. În zonă există blocuri de locuinţe a câte cinci (5) etaje, cu 3 (trei) etaje şi blocuri cu 2 (două) etaje, celelalte case fiind situate la sol. Blocurile de locuinţe sunt construite în perioada sovietică, iar starea fizică a acestora este degradată. În stare degradată sunt şi curţile blocurilor de locuinţe. Acest fapt se datorează lipsei investiţiilor în modernizarea acestora, precum şi dotarea cu mobilier urban. Majoritatea blocurilor de locuinţe şi curţile acestora sunt întreţinute de către locatari din sursele proprii, dar şi de către Întreprindearea Municipală ,,Gospodăria Locativ-Comunală" Bălţi.

Imaginea nr. 16: Blocuri de locuinţe în ZR
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

O problemă a zonei de revitalizare este numărul insuficient al locurilor de joacă pentru copii şi starea nesatisfăcătoare a celor existente. În total, în zona de revitalizare există 10 (zece) locuri de joacă instalate în ultimii 5 (cinci) ani, celelalte amplasate în curţile blocurilor, reprezintă un grup de elemente de joacă de metal din perioada sovietică. Totuşi, actualmente în ZR există puţine spaţii noi pentru ampasarea locurilor de joacă, sarcina APL fiind monitorizarea stării locurilor existente şi completarea acestora periodic cu elemente de joacă noi. Odată cu evacuarea construcţiilor neautorizate (garaje), pot fi identificate spaţii pentru crearea noilor locuri de joacă. În stare degradată se află şi locurile de joacă din cadrul instituţiilor de educaţie timpurie din zona de revitalizare, instituţiile neavând elemente de joacă de tip nou.

Imaginea nr. 17: Loc de joacă în curtea din str. Petru Zadnipru 2
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

Este necesar de a fi menţionată amplasarea în zona de revitalizare a stadionului Locomotiv. Obiectivul sportiv este în stare avansată de degradare, fiind lipsit de investiţii capitale de reabilitare din momentul dării în exploatare a acestuia. De-a lungul timpului, stadionul Locomotiv s-a aflat în administrarea Ministerului Economiei şi Infrastructurii al Republicii Moldova, iar în anul 2018 a fost transmis în administrare Ministerului Educaţiei şi Cercetării al Republicii Moldova, gestiunea Şcolii sportive mun. Bălţi.

Imaginea nr. 18: Stadionul Locomotiv
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

Cu excepţia străzilor magistrale, străzilor ce asigură accesul către blocurile de locuinţe şi străzii Cahul reabilitată în cadrul unui proiect de revitalizare urbană, străzile zonei de revitalizare nu sunt asfaltate. Chiar şi în acest caz, suprafaţa carosabilă este într-o stare nesatisfăcătoare şi necesită intervenţii urgente. Accesele pietonale în mare parte lipsesc, pietonii fiind nevoiţi să se deplaseze pe partea carosabilă. În curţile blocurilor de locuinţe, de asemenea, suprafaţa de asfalt este în stare nesatisfăcătoare, iar locurile de parcare în mare parte lipsesc. Principala provocare a sistemului tehnic al zonei de revitalizare reprezintă situaţia excepţională ce vizează starea tehnică a reţelelor subterane şi suprafaţa carosabilă din strada Kiev. În luna aprilie a anului 2021, urmare a desfăşurării lucrărilor de înlocuire a sistemului de canalizare, a fost stabilit riscul privind prăbuşirea unor porţiuni de drum din strada Kiev. În urma realizării expertizelor tehnice s-a determinat că reţeaua de aprovizionare cu apă potabilă, sistemele de canalizare pluvială şi menajeră funcţionează într-un mediu agresiv, în soluri cu nivel înalt al apelor freatice şi soluri în care, periodic, au loc situaţii de avariere a reţelelor de distribuţie a apei, ceea ce

duce la creşterea uzurii tuburilor din beton armat şi micşoarea duratei de exploatare a acestora. În consecinţă, porţiunea de drum din strada Kiev de la Gara Slobozia până la strada Cahul a fost conservată până la realizarea expertizelor geologice şi geodezice suplimentare, traficul rutier public şi privat fiind suspendat. Urmare a realizării expertizelor menţionate, în luna iulie 2021 porţiunea de drum parţial a fost deconservată. Având în vedere starea tehnică existentă a reţelelor, precum şi importanţa strategică a străzii, reabilitarea porţiunii de drum din strada Kiev (reţelele subterante, precum şi accesele rutiere şi pietonale) este o prioritate urgentă la nivelul zonei, în particular şi la nivelul oraşului, în general.

Imaginea nr. 20: Infrastructura rutieră şi pietonală în ZR.
Situaţia excepţională din strada Kiev
Sursa: Vizită de observare (aprilie 2021)

Imaginea nr. 20: Infrastructura rutieră și pietonală în ZR. Strada Petru Zadnipru
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

Imaginea nr. 21: Curtea blocului de locuințe din str. Kiev 50
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

Din cauza lipsei de mentenanţă, infrastructura rutieră şi pietonală a degradat foarte repede în timp. Blocurile de locuinţe nu au avut intervenţii capitale, având în prezent reţele învechite, acoperişuri întreţinute de locatari, faţade urâte, anexe neautorizate. De asemenea, au suferit şi spaţiile publice care au fost abandonate, lăsate în paragină, şi ca rezultat acaparate de garaje, anexe, gherete ambulante. Nu doar lipsa intervenţiei autorităţilor locale au dus la degradarea zonei, dar şi lipsa sentimentului de apartenenţă, de proprietate, cauzat de fenomenele sociale negative (migraţie, segregare, atomizare). Astfel, zona a devenit neatractivă, nesigură, în care rezidenţii petrec tot mai puţin timp afară, timpul liber fiind consumat pe vicii. O problemă sesizabilă este şi lipsa unui lider local care ar putea inspira rezidenţii spre a se consolida, a lupta pentru un trai mai bun, pentru o vecinătate urbană armonioasă.

Necesităţi: Este necesar a crea asociaţii de locatari în blocuri. Este necesar a reabilita reţele interioare şi exterioare. Este necesar a reabilita curţile blocurilor, dotarea cu mobilier urban, iluminat public, spaţii verzi de calitate. Este necesar în mod prioritar a reabilita accesele pietonale spre locuinţe, instituţii de educaţie şi sănătate. Este necesar a sensibiliza rezidenţii zonei pe marginea problemelor de infrastructură. În procesul de revitalizare tehnică este important a implica la maxim potenţialul social local atât în construcţie, cât şi la amenajări, decoraţiuni, reabilitarea spaţiilor verzi, şi nu în ultimul rând în mentenanţă. Trebuie încurajaţi proprietarii spaţiilor şi clădirilor abandonate să intervină, să conserve, să securizeze bunurile pentru a nu provoca accidente. Trebuie implicaţi oamenii zonei în căutarea identităţii lor pentru a dezvolta ulterior o imagine specifică, locală a zonei de revitalizare. Sunt necesare nişte instrumente de management local, în gestiunea unui lider local.

Potenţial: Infrastructura nu este pierdută în totalitate, în mare parte ea trebuie recondiţionată. Există spaţii publice suficiente, curţi generoase alăturate blocurilor. Instituţiile se pot implica ca mediatori în procesul de asociere, de animare a zonei. De asemenea instituţiile locale pot deveni generatoare ale reabilitării şi asumării spaţiului public, prin a găzdui sărbători locale, târguri, evenimente care pot coagula o comunitate.

6.5. Sistemul spaţial-funcţional

Analiza sistemului spaţial-funcţional reprezintă o detaliere a stării instituţiilor publice din zonă, spaţiilor urbane, precum şi accesibilitatea serviciilor publice pentru locuitorii zonei. În acest sens, vor fi prezentate pe scurt instituţiile publice din zonă, în special baza tehnico-materială a acestora.

În zona de revitalizare îşi desfăşoară activitatea Centrul de Sănătate Nr. 6, care deserveşte populaţia din zona Slobozia. Amplasat pe strada Kiev 30, CS Nr. 6 este situat într-o clădire construită în anii 1970, o clădire care în trecut a găzduit o grădiniţă pentru copiii din zonă. Starea clădirii este satisfăcătoare pe motivul efectuării unor lucrări de reabilitare. Astfel, pe parcursul ultimilor 10 ani au fost schimbate geamurile şi uşile, a fost schimbat acoperişul din azbest pe unul din tablă metalică. În acelaşi timp, în interiorul clădirii au fost efectuate reparaţii curente. CS Nr. 6 este dotat cu un cabinet de radiografie,

staţionar de zi, cabinet de fizioterapie şi cabinet de sănătate reproductivă. Totodată, la primul etaj al clădirii este situată una dintre cele doua farmacii din zona de revitalizare.

În subsolul clădirii CS Nr. 6 este amplasat Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „ATIS". Centrul, fondat în anul 2005 îşi propune promovarea modului sănătos de viaţă şi cultivarea unui comportament responsabil în rândurile adolescenţilor şi tinerilor de pe tot teritoriul municipiului Bălţi. Vârsta beneficiarilor de serviciile Centrului este cuprinsă între 10 – 24 ani, majoritatea beneficiarilor având vârsta între 15 şi 18 ani. Centrul „ATIS" oferă servicii gratuite şi confidenţiale a următorilor specialişti: ginecolog, dermato-venerolog, terapeut/internist, psiholog şi asistent social. În anul 2020, de serviciile Centrului au beneficiat circa 400 persoane. Săptămânal în cadrul ATIS activează Şcoala tinerei familii. Totodată, specialiştii Centrului realizează cursuri ca psihologia individuală şi de grup şi autocunoaşterea şi autodezvoltarea. În cadrul Centrului sunt antrenaţi 25 voluntari, dintre care 15 fiind activi. Luând în considerare caracterul confidenţial al beneficiarilor instituţiei, nu a putut fi identificat numărul beneficiarilor din cadrul zonei de revitalizare. Însă, amplasarea acestuia în zonă, cu siguranţă influenţează promovarea acestuia printre rândurile tinerilor din zona de revitalizare. În acelaşi timp, ATIS cooperează activ cu Gimnaziul „A. I. Cuza" desfăşurând periodic activităţi comune.

Imaginea nr. 23: Centrul de Sănătate Nr. 6, str. Kiev 30
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

În zona de revitalizare este situat Centrul de găzduire şi adaptarea socială a persoanelor fără adăpost „Reîntoarece", str. Kiev, 17. Scopul Centrului este de a oferi servicii de plasament şi asistenţă persoanelor fără adăpost în vederea socilizării şi

integrării lor în comunitate. Capacitatea serviciilor Centrului este de 15 persoane, în permanenţă activând la capacitate maximă. Sursa de finanţare a Centrului este bugetul municipal.

Imaginea nr. 24: Centrul de găzduire şi adaptarea persoanelor fără adăpost ,,Reîntoarece"
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

Gimnaziul ,,A.I.Cuza" este situat pe str. Cahul 46. Clădirea instituţiei cu 2 (două) etaje, construită în anul 1964, include 18 (optsprezece) săli de clasă, 2 (două) laboratoare, 1(un) atelier pentru educaţia tehnologică, 1 (una) cantină, 1 (una) sală de sport, 1 (un) punct medical. Clădirea instituţiei este conectată la toate reţelele inginereşti, însă atât clădirea cât şi reţelele nu au avut intervenţii capitale de la recepţia clădirii, ceea ce reprezintă principala problemă a instituţiei. Teritoriul instituţiei de educaţie constituie 1 ha şi dispune de un teren de fotbal, teren de baschet, elemente sportive pentru fitness şi pistă de alergat, reabilitate în perioada mai-noiembrie 2018 în urma implementării proiectului-pilot de revitalizare urbană. Totodată, în cadrul proiectului pilot a fost creat accestul pentru persoane cu mobilităţi reduse şi realizată reaparaţia capitală a blocurilor sanitare.

În Gimnaziu activează 33 profesori şi 16 personal auxiliar. În total, în instituţie sunt şcolarizaţi 409 elevi, dintre care 59 din familii numeroase, 26 din familii social-vulnerabile, 7 cu tutelă şi 4 copii orfani, iar 14 elevi sunt cu cerinţe educaţionale speciale (CES). În acelaşi timp, părinţii a 42 de elevi sunt plecaţi peste hotare. De alimentaţie gratuită beneficiază 182 elevi din treapta primară (dejun), 21 elevi din familii social – vulnerabile (prânz). Este de menţionat faptul că, în instituţie există 8 (opt) cercuri extracurriculare în cadrul cărora sunt antrenaţi 120 elevi şi 3 (trei) secţii sportive frecventate de 45 elevi.

Imaginea nr. 25: Intrarea centrală în Gimnaziul „A.I.Cuza". Actualmente neutilizată din cauza pragului deteriorat, acoperişului acestuia şi terenului neamenajat
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

Gimnaziul Nr. 3 este situat pe strada Sorocii, 21. Clădirea instituției a fost contruită în anul 1961, are 2 (două) nivele și include 14 săli de clasă, un laborator de informatică, o sală de sport, o cantină, un punct medical și un Centru de Resurse pentru Educația Incluzivă (CREI). Clădirea instituției este conectată la toate rețelele inginerești, însă atât clădirea cât și rețelele nu au avut intervenții capitale de la recepția clădirii, ceea ce reprezintă principala problemă a instituției. Teritoriul instituției constituie peste 1 ha și dispune de un teren de baschet, un teren de fotbal aflate în stare degradată.

În Gimnaziu activează 20 cadre didactice și 9 personal auxiliar. În total, în instituție sunt școlarizați 150 elevi (capacitatea maximă a instituției fiind de circa 420 elevi). Din numărul total al elevilor, 52 elevi provin din familii numeroase, 38 din familii incomplete, 41 din familii social-vulnerabile, 6 cu tutelă. În același timp, părinții a 12 elevi sunt plecați peste hotare. Este de menționat că pentru 28 elevi cu cerințe educaționale special este organizată activitatea Centrului de Resurse pentru Educația Incluzivă cu implicarea a 2 (două) cadre didactice de sprijin.

De alimentație gratuită beneficiază 70 elevi din treapta primară (dejun), 12 elevi din familii social – vulnerabile (prânz).

Gimnaziul Nr. 6 este situat pe str. Kiev, 16. Clădirea instituției constă din 2 (două) blocuri (1 bloc cu 2 etaje construit în anul 1954; 1 bloc cu 3 etaje construit în anul 1972). Ambele blocuri de studiu includ 30 săli de clasă, 2 laboratoare, 1 sală festivă, 1 sală de sport

şi punct medical. În Gimnaziul Nr. 6 activează 18 profesori şi 12 personal auxiliar. În instituţie sunt şcolarizaţi 213 elevi, dintre care 44 din familii numeroase, 57 din familii social-vulnerabile, 7 cu tutelă şi 4 copii orfani, iar 7 elevi sunt cu cerinţe educaţionale speciale (CES). De alimentaţie gratuită beneficiază 99 elevi din treapta primară (dejun), 12 elevi din familii social – vulnerabile (prânz).

Infrastructura degradată este cea mai stringentă problemă a Gimnaziului Nr. 6. În afară de acoperişul clădirii care a fost reparat capital în anul 2016, precum şi amenajarea şi dotarea parţială a sălii de festivităţi în anul 2018, atât sălile de studiu, cât şi reţelele inginereşti şi alte spaţii nu au beneficiat de reparaţii capitale din momentul recepţiei clădirii. Este necesar de a menţiona că, actualmente blocul 1 de studii este neutilizat fiind în stare avansată de degradare şi necesită intervenţii capitale urgente.

Imaginea nr. 26: Gimnaziul Nr. 6, str. Kiev 16
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

Instituţia de Educaţie Timpurie Nr. 4 „Grigore Vieru” este situată pe strada Fedico 8. În anul 2020, instituţia a fost frecventată de 196 copii, capacitatea maximă a acesteia fiind de 260 copii. În instituţia constituită din 4 (patru) blocuri cu 2 (două) etaje, funcţionează 11 grupe dintre care 2 (două) grupe de creşă şi 9 (nouă) preşcolare. Instituţia dispune de 1 (una) bucătărie, sală festivă, sală de sport, punct medical, depozit şi spălătorie. În afară de reparaţia capitală sistemului termic al instituţiei şi pavarea parţială a curţii, atât grupele instituţiei, cât şi celelalte spaţii nu au beneficiat de dotări şi reparaţii capitale din momentul recepţiei clădirii. O problemă stringentă a instituţiei este baza tehnico-materială, în special paturile de fier şi mobilierul în stare degradată, precum şi saltelele, pernele şi cearşafurile

care sunt vechi de mai bine de 40 ani. De asemenea, subsolul clădirii necesită reparaţii curente, fiind umed şi neîncălzit. În acelaşi timp, faţada clădirii necesită a fi reparată parţial din cauza tencuielii căzute. În ceea priveşte curtea instituţiei, menţionăm că, pavilioanele de joacă sunt în stare satisfăcătoare, însă instalaţiile de joacă sunt degradate. Pavajul este deteriorat. Iluminatul curţii lipseşte, fapt ce creează mari dificultăţi în perioada rece a anului.

Imaginea nr. 27: Curtea Instituţiei de Educaţie Timpurie Nr. 4 „Grigore Vieru”
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

Instituţia de Educaţie Timpurie Nr. 20 „Zâmbetul” este situată pe strada Cahul 1A. În anul 2020, instituţia a fost frecventată de 149 copii, capacitatea maximă a acesteia fiind de 115 copii. În instituţia constituită din 1 (un) bloc cu 2 (două) etaje, funcţionează 6 grupe dintre care 1 (una) grupă de creşă şi 5 (cinci) preşcolare. Instituţia dispune de 1 (una) bucătărie, sală festivă, punct medical, depozit şi spălătorie. Din numărul total al copiilor, 10 sunt copii cu cerinţe educaţionale speciale, iar în acest sens instituţia dispune de un Centru de resurse şi un psihopedagog. Unica reparaţie capitală a instituţiei a fost realizată în anul 2015 odată cu reparaţia acoperişului. Cea mai stringentă problemă a instituţiei reprezintă depozitul pentru păstrarea legumelor şi fructelor, folosite pentru prepararea alimentelor, care este situat într-o clădire aparte. Depozitul nu dispune de echipament electric şi de ventilare, iar în acest caz păstrarea produselor alimentare este neconformă normelor sanitare. O altă problemă a instituţiei este baza tehnico-materială, în special paturile şi mobilierul în stare degradată, precum şi saltelele, pernele şi cearşafurile care nu au fost schimbate din perioada recepţiei clădirii instituţiei, iar echipamentul de bucătărie este învechit şi neeficient. În grupele pentru copii, o mare problemă sunt ferestrele. O mare

parte dintre acestea sunt degradate, ceea ce nu permite etanşare adecvată şi aerisire la necesitate. De asemenea, starea pardoselilor este în stare nesatisfăcătoare, în mare parte existând linoleum cârpit care nu permite o igienizare adecvată. În ceea ce priveşte curtea instituţiei, principalele probleme sunt lipsa iluminatului pe tot teritoriul şi pavajul care parţial lipseşte, ceea ce provoacă praf şi noroi.

Imaginea nr. 28: Curtea Instituţiei de Educaţie Timpurie Nr. 4 „Zâmbetul”
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

Drept concluzie se poate puncta că toate instituţiile au nevoie de reabilitare a sistemelor edilitare, reparaţii capitale şi curente, înlocuirea bazei tehnico-materiale, reabilitarea terenurilor aferente, dar şi valorificarea spaţiilor abandonate ale acestora. De asemenea, trebuie punctat şi faptul că trebuie îmbunătăţit sistemul de management al instituţiilor prin consolidarea capacităţilor. Atractivitatea instituţiilor suferă din cauza ofertei educaţionale care nu este actualizată în permanenţă.

Necesităţi: Este necesar a soluţiona problemele de infrastructură prioritară a instituţiilor, în acest sens este nevoie de o analiză detaliată cu prioritizarea investiţiilor. Managerii au nevoie de ajutor în soluţionarea problemelor tehnice specifice. Trebuie îmbunătăţită oferta educaţională. Este necesar a amenaja terenul aferent pentru a-l face atractiv şi sigur. Trebuie valorificat potenţialul instituţiilor, spaţiile şi terenurile abandonate. Ar fi bine dacă contribuţia asociaţiei de părinţi ar fi utilizată doar în scop

educațional şi nu infrastructură. Este necesar a continua sensibilizarea în vederea investiției în instituțiile educaționale.

Potențial: În jurul instituțiilor se poate coagula un şir de evenimente culturale care vor dezvolta oferta educațională, dar şi va creşte comunitatea. Instituțiile de educație pot compensa pierderile de spații publice prin a permite utilizarea terenurilor sportive ca spații multifuncționale. Personalul didactic este o resursă umană importantă pentru ZR. Ei pot fi implicați în evenimente, ateliere, consiliere. Un potențial enorm îl reprezintă Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „ATIS" care este o inovație. Prin promovarea serviciilor Centrului şi implementarea proiectelor cu participarea ATIS, locuitorii zonei de revitalizare vor obține noi capacități în domeniul modului sănătos de viață şi incluziunii sociale.

6.6. Sistemul spațiilor publice, spațiilor verzi, de agrement și sport

O problemă a zonei de revitalizare o reprezintă lipsa spațiilor publice comune. Totodată, în ZR lipsesc zonele de recreere şi agrement, spații destinate vârstnicilor, spații de cultură sau spații sportive multifuncționale. Totodată, în zona de revitalizare nu există terenuri sau complexe sportive, în afară de Stadionul Locomotiv, aflat în stare de degradare avansată. atât terenul de fotbal, cât şi celelalte spații sportive fiind în stare nesatisfăcătoare.

Zona de revitalizare poate fi pe dreptate numită o „zonă verde" datorită prezenței spațiilor verzi pe întreg teritoriul zonei. Atât instituțiile din zonă, cât şi blocurile de locuit au curți cu vegetație în abundență. Problema spațiilor verzi este că nu sunt întreținute suficient. Mulți din arborii în vârsta au devenit periculoşi pentru populație. Vegetația de talie mică nu este îngrijită. Gazoanele lipsesc sau sunt în stare deplorabilă.

Necesități: Este necesar a creşte siguranța şi calitatea spațiilor publice. Sunt necesare investiții în reabilitarea sau reînnoirea mobilierului urban, a pavajelor, rețelelor de iluminat public. Este necesar în mod prioritar a reabilita accesele pietonale spre locuințe, instituții de educație şi sănătate. Este necesară mărirea şi amenajarea spațiilor verzi. Este necesară dezasamblarea construcțiilor neautorizate de tip garaje care ocupă o mare parte a spațiilor comune din curți.

Potențial: Există spații publice suficiente, curți generoase alăturate blocurilor, iar odată cu eliberarea terenurilor de acareturi şi garaje se vor putea amenaja terenuri pentru sport sau pentru odihnă.

Imaginea nr. 29: Strada Cahul după realizarea lucrărilor de modernizare
Sursa: Vizite de observare (mai 2021)

6.7. Sistemul transportului public

Un potenţial important al zonei de revitalizare este conexiunea de transport public. Astfel, zona dispune de o conexiune rutieră suficientă cu majoritatea zonelor oraşului. În centrul strategic al zonei, pe strada Kiev, circulă 2 (două) rute de troleibuz care traversând zona Centru, asigură conexiunea cu zonele Pământeni şi Dacia. Totodată, pe acest segment circulă 2 (două) rute de microbuz care asigură conexiunea cu zonele Autogara, Dacia, Centru şi Pământeni. Problemele caracteristice transportului public sunt similare în tot oraşul. Simbolul zonei de revitalizare este Gara feroviară „Bălţi-Slobozia", care asigură oportunitatea transportului feroviar atât pentru locuitorii zonei, cât şi pentru locuitorii oraşului. Totuşi, este necesar de a fi menţionat că, având în vedere situaţia excepţională din strada Kiev, sistemului de transport public din zonă reprezintă una din principalele provocări ale locuitorilor zonei, având în vedere suspendarea circulaţiei transportului electric.

Necesităţi: Este necesară reabilitarea staţiilor de aşteptare a transportului public, luând în considerare şi necesităţile persoanelor dezavantajate. Este necesar de a identifica soluţii alternative pe perioada realizării lucrărilor de reabilitare şi modernizare a străzii Kiev.

Potenţial: Transportul public facilitează dezvoltarea economică, conexiunea cu sistemul de servicii publice accesibile în oraş.

Imaginea nr. 31: Stație de așteptare a transportului public, str. Kiev
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

Imaginea nr. 32: Gara Feroviară „Bălți-Slobozia"
Sursa: Vizite de observare (noiembrie – decembrie 2021)

7. DE LA VIZIUNE LA ACȚIUNE

7.1. Viziunea stării după revitalizare

Motto: „Împreună pentru un mod de viaţă sănătos, incluziune socială şi siguranţă în zona Slobozia"

În anul 2024, în urma implementării Programului de Revitalizare Urbană al municipiului Bălţi, fiecare locuitor al zonei Slobozia va beneficia de un mediu educaţional calitativ în instituţiile de educaţie timpurie nr. 4 şi nr. 20, Gimnaziul „A.I.Cuza", Gimnaziul Nr. 6, Gimnaziul Nr. 3, Centrul de Sănătate Nr. 6 şi Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „ATIS", precum şi posibilitatea de a-şi petrece timpul liber într-un spaţiu incluziv, accesibil tuturor categoriilor de vârstă, cât şi oportunitatea de a practica sport pe terenuri dotate şi sigure. Implicarea locuitorilor zonei ca element principal, va asigura o implementare transparentă şi focusată pe priorităţi, generând apartenenţă şi ataşament pentru spaţiul public comun. De asemenea, accesele rutiere şi pietonale, precum şi curţile blocurilor de locuinţe vor deveni mai sigure prin reabilitarea trotuarelor, iluminatului public şi a spaţiilor verzi. Impulsionarea creşterii economice în zonă va fi asigurată prin crearea

Centrului de Resurse pentru Integrare Socială orientat spre dezvoltarea antreprenoriatului social şi susţinerea persoanelor cu dizabilităţi şi familiilor social-vulnerabile.

7.2. Scopul revitalizării

Obiectivele PRU al mun. Bălţi rezultă din analiza aprofundată a zonei de revitalizare, răspund la cele mai importante nevoi ale sale, se concentrează pe găsirea unor soluţii eficiente şi eliminarea fenomenelor negative pe fiecare domeniu. În acelaşi timp, obiectivele Programului se bazează pe potenţialul de dezvoltare al zonei de revitalizare identificate şi indicate în diagnostic.

Obiectivul general al PRU al municipiului Bălţi este:

VIAŢĂ DEMNĂ PENTRU LOCUITORII ZONEI SLOBOZIA DIN MUNICIPIUL BĂLŢI

Obiectivele specifice ale PRU al municipiului Bălţi sunt:

OS 1 – Îmbunătăţirea serviciilor educaţionale în zona de revitalizare
OS 2 – Crearea condiţiilor pentru interacţiunea socială a membrilor comunităţii locale
OS 3 – Reabilitarea, asigurarea securităţii spaţiilor publice şi îmbunătăţirea condiţiilor de mediu în zona Slobozia
OS 4 – Creşterea atractivităţii economice a zonei de revitalizare

Obiectivul specific 1 „Îmbunătăţirea serviciilor educaţionale în zona de revitalizare" se referă la îmbunătăţirea stării tehnice, a infrastructurii primordiale a instituţiilor de educaţie din ZR. Acesta se va realiza prin **implementarea proiectelor de reabilitare a infrastructurii**, **îmbunătăţirea ofertei educaţionale** şi **consolidarea capacităţilor angajaţilor instituţiilor date**.

Obiectivul specific 2 „Crearea condiţiilor pentru interacţiunea socială a membrilor comunităţii locale" se referă la crearea oportunităţilor ca comunitatea, indiferent de vârstă, sex, stare materială, apartenenţă etnică, ideologie şi stare fizică, să interacţioneze. Acesta va fi realizat prin **practicarea de comun a sportului, meşteşugărit, grădinărit urban, activităţi economice, ateliere**, **participarea la evenimente culturale şi sportive**, **amenajarea spaţiilor verzi şi de odihnă.** În acest sens, spectrul de intervenţii este foarte larg, important este ca activităţile să fie realizate cu participarea locuitorilor zonei.

Obiectivul specific 3 „Reabilitarea, asigurarea securităţii spaţiilor publice şi îmbunătăţirea condiţiilor de mediu în zona Slobozia se va realiza prin **îmbunătăţirea infrastructurii rutiere şi pietonale**, **cât şi accesele spre instituţiile publice**, **reabilitarea iluminatului public**, **spaţiilor verzi, amenajarea unor platforme închise de colectare şi sortare a deşeurilor**.

Obiectivul specific 4 „Creşterea atractivităţii economice a zonei de revitalizare” se va realiza prin **startul unor activităţi economice noi pentru această zonă**, şi anume antreprenorialul social. Iar prin **îmbunătăţirea imaginii zonei**, vor fi atraşi antreprenori şi prestatori de servicii.

7.3. Implementarea PRU. O paletă de proiecte

Proiectele de revitalizare au fost grupate în două categorii. Prima, proiectele de bază, în care fiecare din ele sunt marcate cu numere, conţine o listă a angajamentelor de bază care au o importanţă majoră pentru proces. Aceste angajamente de bază au fost descrise detaliat în ceea ce priveşte domeniul de aplicare, costurile şi grupurile ţintă. Finanţarea acestor proiecte nu este încă asigurată, prin urmare, cadrul financiar a fost stabilit orientativ.

A doua categorie include caracteristicile proiectelor complementare, care nu pot fi definite în mod exact la etapa de pregătire a Programului. Definirea unui cadru general pentru proiectele complementare va permite ca în viitor să se includă în sfera de aplicare a Programului activităţile care vor contribui la realizarea obiectivelor Programului şi vor fi formulate în timpul implementării acestuia (de exemplu, de către entităţile care se vor implica apoi în implementarea Programului).

7.3.1. Proiecte de bază

Nr proiectului	**1**
Titlul proiectului	**Reabilitarea şi modernizarea străzii Kiev**
Obiectiv specific	OS 2, OS 3, OS 4
Localizarea	Strada Kiev
Instituţia responsabilă	Primăria municipiului Bălţi
Grupurile ţintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	Proiectul presupune realizarea lucrărilor de reabilitare şi modernizare a acceselor rutiere şi pietonale, precum şi reparaţia capitală a reţelelor subterane pe strada Kiev. În acest sens, se vor realiza următoarele activităţi: - reabilitarea reţelelor subterane (sistem de aprovizionare cu apă, sistem centralizat de canalizare, sistem de gestionare a apelor pluviale); - reabilitarea suprafeţei carosabile; - reabilitarea trotuarelor pe ambele părţi ale străzii; - modernizarea sistemului public de iluminat stradal.
Cost estimativ	100 000 000 MDL
Sursa de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10 % Fonduri naţionale – 20%

Rezultate estimate	Strada Kiev reabilitată şi modernizată
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul intervenţiilor pentru reabilitarea spaţiului public. Numărul persoanelor care folosesc spaţiul public revitalizat

Nr proiectului	**2**
Titlul proiectului	**Îmbunătăţirea sistemului de gestionare a deşeurilor menajere în ZR**
Obiectiv specific	OS 3
Localizarea	Curţile blocurilor de locuinţe din ZR
Instituţia responsabilă	Primăria municipiului Bălţi
Grupurile ţintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	Proiectul prevede reabilitarea şi modernizarea a 10 (zece) platforme de colectare a deşeurilor menajere în curţile blocurilor de locuinţe din ZR, acestea fiind situate pe locul amplasării spaţiilor de colectare vechi care au degradat în timp. Platformele de colectare a deşeurilor menajere vor fi de tip închis, având acoperiş şi gard de protecţie, precum şi dotate cu pubele, inclusiv pentru colectarea separată a deşeurilor. De asemenea, în preajma platformelor vor fi efectuate lucrări de înverzire şi de sădire a arborilor şi arbuştilor. În curţile blocurilor de locuinţe unde nu există posibilitatea creării platformelor de colectare noi, proiectul prevede achiziţionarea pubelelor suplimentare. Proiectul include o componentă soft care conţine activităţi privind consolidarea interacţiunii între membrii comunităţii locale prin organizarea activităţilor de salubrizare şi întreţinere, precum şi activităţi educaţionale privind promovarea colectării separate a deşeurilor.
Cost estimativ	1 000 000 MDL
Sursa de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10 % Fonduri naţionale – 20%
Rezultate estimate	Platforme de colectare a deşeurilor menajere funcţionale şi sigure. Reducerea numărului de câini fără adăpost
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul de platforme pentru colectarea deşeurilor menajere modernizate Numărul publelor suplimentare achiziţionate

Nr proiectului	3
Titlul proiectului	**Modernizarea Instituţiei de Educaţie Timpurie Nr. 4 „Grigore Vieru”**
Obiectiv specific	OS 1, OS 2 şi OS 3
Localizarea	str. Fedico nr. 4
Instituţia responsabilă	Primăria municipiului Bălţi
Grupurile ţintă	Locuitorii ZR
Descrierea proiectului	Proiectul presupune îmbunătăţirea infrastructurii educaţionale, precum şi creşterea accesului, calităţii şi a atractivităţii educaţiei preşcolare în ZR prin modernizarea şi renovarea IET Nr. 4 „Grigore Vieru”. Dezvoltarea instituţională se va realiza printr-un complex de intervenţii privind reparaţia capitală a clădirii, inclusiv a spaţiilor interioare, schimbarea acoperişului, modernizarea reţelelor electrice, reabilitarea sistemului de aprovizionare cu apă şi canalizare, reabilitarea sistemului de iluminat exterior, reabilitarea pavajului, izolarea termică a pereţilor exteriori, schimbarea ferestrelor, uşilor şi alte măsuri de eficienţă energetică. Totodată, proiectul prevede construcţia unei rampe de acces pentru copii cu mobilitate redusă, dotarea instituţiei cu echipamente, lenjerie, jucării educaţionale şi mobilier nou, precum şi amenajarea mobilierului de exterior şi locurilor de joacă, spaţiilor sportive, platformei pentru colectarea deşeurilor, precum şi crearea unei zone verzi cu gazon natural, flori şi arbuşti. Proiectul conţine o componentă soft care prevede activităţi privind promovarea educaţiei incluzive, dezvoltarea managementului instituţiei, perfecţionarea profesională a personalului instituţiei, dezvoltarea ofertei educaţionale, precum şi dezvoltarea unor parteneriate şi proiecte locale, naţionale şi internaţionale care să asigure implicarea instituţiei în viaţa comunităţii locale.
Cost estimativ	10 000 000 MDL
Sursa de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10 % Fonduri naţionale – 20%
Rezultate estimate	Modernizarea IET nr. 4 „Grigore Vieru”
Metode de evaluare	Numărul intervenţiilor pentru modernizarea

(măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	instituţiei preşcolare

Nr proiectului	**4**
Titlul proiectului	**Modernizarea Instituţiei de Educaţie Timpurie Nr. 20 „Zâmbetul”**
Obiectiv specific	OS 1, OS 2 şi OS 3
Localizarea	str. Cahul nr. 1A
Instituţia responsabilă	Primăria municipiului Bălţi
Grupurile ţintă	Locuitorii ZR
Descrierea proiectului	Proiectul presupune îmbunătăţirea infrastructurii educaţionale, precum şi creşterea accesului, calităţii şi a atractivităţii educaţiei preşcolare în ZR prin modernizarea şi renovarea IET nr. 20 „Zâmbetul”. Dezvoltarea instituţională se va realiza printr-un complex de intervenţii privind reparaţia capitală a clădirii, inclusiv a spaţiilor interioare, reabilitarea sistemului termic, modernizarea reţelelor electrice, reabilitarea sistemului de aprovizionare cu apă şi canalizare, reabilitarea sistemului de iluminat exterior, reabilitarea pavajului, izolarea termică a pereţilor exteriori, schimbarea ferestrelor, uşilor şi altor măsuri de eficienţă energetică. Totodată, proiectul prevede modernizarea depozitului pentru păstrarea produselor alimentare, dotarea instituţiei cu echipamente, lenjerie, jucării educaţionale şi mobilier nou, renovarea şi dotarea Centrului de resurse pentru educaţia incluzivă, precum şi amenajarea mobilierului de exterior şi terenurilor de joacă, spaţiilor sportive etc. Proiectul presupune construcţia unei rampe de acces pentru copii cu mobilitate redusă, precum şi crearea unei platforme pentru colectarea deşeurilor şi amenajarea unei zone verzi cu gazon natural, flori şi arbuşti. Proiectul conţine o componentă soft care prevede activităţi privind promovarea educaţiei incluzive, dezvoltarea managementului instituţiei, perfecţionarea profesională a personalului instituţiei, dezvoltarea ofertei educaţionale, precum şi dezvoltarea unor parteneriate şi proiecte locale, naţionale şi internaţionale care să asigure implicarea instituţiei în viaţa comunităţii locale.

Cost estimativ	10 000 000 MDL
Sursa de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20%
Rezultate estimate	Modernizarea IET nr. 20 „Zâmbetul”
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul intervenţiilor pentru modernizarea instituţiei preşcolare

Nr proiectului	**5**
Titlul proiectului	**Modernizarea Gimnaziului „Alexandru Ioan Cuza”**
Obiectiv specific	OS 1, OS 2 şi OS 3
Localizarea	str. Cahul nr. 48
Instituţia responsabilă	Primăria municipiului Bălţi
Grupurile ţintă	Locuitorii ZR
Descrierea proiectului	Proiectul presupune îmbunătăţirea infrastructurii educaţionale, precum şi creşterea accesului, calităţii şi a atractivităţii sistemului educaţional în ZR prin modernizarea şi renovarea Gimnaziului „A.I.Cuza”. Dezvoltarea instituţională se va realiza printr-un complex de intervenţii privind reparaţia capitală a clădirii, reabilitarea sistemului termic, modernizarea reţelelor electrice, reabilitarea sistemului de aprovizionare cu apă şi canalizare, renovarea blocurilor sanitare, renovarea sălii sportive, renovarea şi dotarea blocului alimentar, extinderea sistemului de iluminat exterior, izolarea termică a pereţilor exteriori, schimbarea ferestrelor, uşilor şi altor măsuri de eficienţă energetică. Totodată, proiectul prevede realizarea amenajăriilor exterioare care să cuprindă reabilitarea pavajului, modernizarea spaţiilor sportive, crearea unui spaţiu pentru activităţi de recrere, intervenţii privind amenajarea spaţiilor verzi etc. Proiectul presupune crearea în cadrul instituţiei de educaţie a unui Laborator de creativitate pentru elevi şi profesori şi dotarea acestuia cu table interactive, tablete, software şi alte soluţii inteligente destinate educaţiei SMART. Proiectul conţine o componentă soft care prevede activităţi privind promovarea educaţiei incluzive, dezvoltarea managementului instituţiei, perfecţionarea profesională a personalului instituţiei,

	dezvoltarea ofertei educaţionale, precum şi dezvoltarea unor parteneriate şi proiecte locale, naţionale şi internaţionale care să asigure implicarea instituţiei în viaţa comunităţii locale.
Cost estimativ	10 000 000 MDL
Sursa de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20%
Rezultate estimate	Modernizarea Gimnaziului „Alexandru Ioan Cuza”
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul intervenţiilor pentru modernizarea instituţiei de învăţământ general

Nr proiectului	**6**
Titlul proiectului	**Modernizarea Gimnaziului Nr. 3**
Obiectiv specific	OS 1, OS 2 şi OS 3
Localizarea	str. Sorocii, 30
Instituţia responsabilă	Primăria municipiului Bălţi
Grupurile ţintă	Locuitorii ZR
Descrierea proiectului	Proiectul presupune îmbunătăţirea infrastructurii educaţionale, precum şi creşterea accesului, calităţii şi a atractivităţii sistemului educaţional în ZR prin modernizarea şi renovarea Gimnaziului Nr. 3. Dezvoltarea instituţională se va realiza printr-un complex de intervenţii privind reparaţia capitală a clădirii, reabilitarea şi modernizarea reţelelor inginereşti, renovarea blocurilor sanitare, renovarea sălii sportive, renovarea şi dotarea blocului alimentar, izolarea termică a pereţilor exteriori, schimbarea ferestrelor, uşilor şi altor măsuri de eficienţă energetică. Totodată, proiectul prevede realizarea amenajăriilor exterioare care să cuprindă reabilitarea pavajului, modernizarea spaţiilor sportive, crearea unui spaţiu pentru activităţi de recrere, intervenţii privind amenajarea spaţiilor verzi etc. Proiectul conţine o componentă soft care prevede activităţi privind promovarea educaţiei incluzive, dezvoltarea managementului instituţiei, perfecţionarea profesională a personalului instituţiei, dezvoltarea ofertei educaţionale, precum şi dezvoltarea unor parteneriate şi proiecte locale,

	naţionale şi internaţionale care să asigure implicarea instituţiei în viaţa comunităţii locale.
Cost estimativ	20 000 000 MDL
Sursa de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20%
Rezultate estimate	Modernizarea Gimnaziului Nr. 3
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul intervenţiilor pentru modernizarea instituţiei de învăţământ general

Nr proiectului	**7**
Titlul proiectului	**Modernizarea Gimnaziului Nr. 6**
Obiectiv specific	OS 1, OS 2 şi OS 3
Localizarea	str. Kiev, 16
Instituţia responsabilă	Primăria municipiului Bălţi
Grupurile ţintă	Locuitorii ZR
Descrierea proiectului	Proiectul presupune îmbunătăţirea infrastructurii educaţionale, precum şi creşterea accesului, calităţii şi a atractivităţii sistemului educaţional în ZR prin modernizarea şi renovarea Gimnaziului Nr. 6. Dezvoltarea instituţională se va realiza printr-un complex de intervenţii privind reparaţia capitală a clădirii, reabilitarea şi modernizarea reţelelor inginereşti, renovarea blocurilor sanitare, renovarea sălii sportive, renovarea şi dotarea blocului alimentar, izolarea termică a pereţilor exteriori, schimbarea ferestrelor, uşilor şi altor măsuri de eficienţă energetică. Totodată, proiectul prevede realizarea amenajăriilor exterioare care să cuprindă reabilitarea pavajului, modernizarea spaţiilor sportive, crearea unui spaţiu pentru activităţi de recrere, intervenţii privind amenajarea spaţiilor verzi etc. Proiectul conţine o componentă soft care prevede activităţi privind promovarea educaţiei incluzive, dezvoltarea managementului instituţiei, perfecţionarea profesională a personalului instituţiei, dezvoltarea ofertei educaţionale, precum şi dezvoltarea unor parteneriate şi proiecte locale, naţionale şi internaţionale care să asigure implicarea instituţiei în viaţa comunităţii locale.

Cost estimativ	20 000 000 MDL
Sursa de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20%
Rezultate estimate	Modernizarea Gimnaziului Nr. 6
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul intervenţiilor pentru modernizarea instituţiei de învăţământ general

Nr proiectului	**8**
Titlul proiectului	**Amenajarea spaţiilor de relaxare şi socializare pentru adolescenţi, tineri, adulţi şi persoane cu necesităţi speciale**
Obiectiv specific	OS 2, OS 3
Localizarea	Toată zona de revitalizare
Instituţia responsabilă	Primăria municipiului Bălţi
Grupurile ţintă	Locuitorii zonei de revitalizare
Descrierea proiectului	Străzile rezidenţiale din ZR trebuie regândite ca spaţii publice partajate. Proiectul presupune amenajarea spaţiilor de relaxare şi socializare pentru interacţiunea persoanelor de diferite vârste şi realizarea activităţilor de recreere. În acest sens, proiectul prevede: - instalarea băncilor şi grupurilor de bănci dotate cu pergole acoperite de vegetaţie; - amenajarea mobilierului stradal creativ (ex. leagăne, şezlonguri urbane); - intalarea meselor pentru şah şi/sau tablelor de şah supradimensionate; - instalarea meselor pentru tenis de masă; - amenajarea spaţiilor publice destinate persoanelor cu mobilitate redusă (ex. leagăn special destinat pentru aceste persoane).
Cost estimativ	1 000 000 MDL
Sursa de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20%
Rezultate estimate	Regândirea spaţiilor publice din ZR
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul intervenţiilor pentru reabilitarea spaţiului public. Numărul persoanelor care folosesc spaţiul public revitalizat

7.3.2. Proiecte complementare

Nr proiectului	A
Titlul proiectului	**Interacţiunea socială – condiţie a dezvoltării locale**
Descrierea proiectului	Proiectul îşi propune ca obiectiv susţinerea activităţilor comune realizate de către locuitorii ZR care sunt menite să sporească interacţiunea socială, să consolideze încrederea între locuitori, să diminueze segregarea spaţială şi să stimuleze parteneriate eficiente. Implementarea proiectului va fi asigurată de Grupul local de iniţiativă care prin intermediul interacţiunii cu locuitorii (dezbateri, consultări publice, sondaje, studii), va elabora un calendar al activităţilor sociale şi culturale pentru coagularea comunităţii locale. Astfel, se prevede organizarea şi desfăşurarea sărbătorilor, expoziţiilor, festivalurilor, concertelor, picnicurilor, concursurilor, competiţiilor sportive şi a altor activităţi menite să sporească coeziunea socială. Totodată, proiectul presupune o implicare activă a Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor „ATIS”, Asociaţiei Obşteaşti „Uniunea pentru Echitate şi Sănătate”, dar şi a administraţiei publice locale, instituţiilor publice, agenţilor economici şi organizaţiilor neguvernamentale.
Cost estimativ	1 000 000 MDL
Surse de finanţare	Surse externe

Nr proiectului	B
Titlul proiectului	**Spaţiul cultural – spaţiul care uneşte**
Descrierea proiectului	Proiectul prevede amenajarea unui spaţiu cultural în ZR sub forma unui teatru de vară. Obiectivul general constă în creşterea calităţii vieţii în ZR prin diversificarea infrastructurii urbane specifice culturii ca factor care stimulează interacţiunea dintre membrii societăţii, contribuie la îmbunătăţirea accesului la cultură şi valorificarea potenţialului cultural. Activitatea teatrului de vară va fi coordonată de către Grupul local de iniţiativă care va fi responsabil de organizarea evenimentele culturale comune pentru locuitorii zonei. Astfel, în baza unui plan de activităţi

	elaborat în comun cu locuitorii ZR, vor fi desfăşurate concerte, expoziţii, proiecţii de film etc. Totodată, spaţiul cultural va putea fi utilizat pentru desfăşurarea atelierelor de instruire, workshop-urilor, organizate de către Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „ATIS", AO „Uniunea pentru Echitate şi Sănătate" sau alte organizaţii neguvernamentale şi grupuri de iniţiativă din municipiu. Totodată, spaţiul cultural va atrage locuitorii din zonele din apropiere, generând potenţial pentru dezvoltarea economică la nivel local. În acelaşi context, proiectul oferă oportunitatea unui parteneriat între comunitatea locală şi administraţia publică, care va fi implicată în organizarea evenimentelor culturale.
Cost estimativ	1 000 000 MDL
Surse de finanţare	Surse externe

Nr proiectului	**C**
Titlul proiectului	**Amenajarea terenurilor de sport universale**
Descrierea proiectului	Proiectul presupune asigurarea ZR cu terenuri de sport universale cu dimensiunea 20x14 destinate jocurilor sportive. Terenurile vor fi dotate cu gard de protecţie de 3 metri şi pavaj de cauciuc. Totodată, terenurile vor conţine 4 coşuri pentru baschet şi 2 porţi pentru fotbal. Terenurile de sport vor avea rolul de a activa comunitatea întru promovarea modului sănătos de viaţă şi de a oferi un loc sigur de petrecere a timpului liber pentru copii şi tineri, în vecinătatea blocurilor de locuit, fiind astfel sub supravegherea adulţilor.
Cost estimativ	3 000 000 MDL
Surse de finanţare	Bugetul municipal Bălţi

Nr proiectului	**D**
Titlul proiectului	**Reabilitarea infrastructurii rutiere şi pietonale în ZR**
Descrierea proiectului	Proiectul presupune reabilitarea infrastructurii urbane a ZR şi îmbunătăţirea accesibilităţii în zonă. În acest sens, proiectul prevede realizarea lucrărilor de modernizare, reparaţii şi întreţinere a acceselor rutiere şi pietonale, inclusiv reabilitarea reţelelor

	subterane. Totodată, proiectul prevede modernizarea staţiilor de transport public şi securizarea trecerilor de pietoni. Proiectul conţine o componentă soft privind organizarea campaniilor de informare, activităţilor educaţionale, activităţilor comunitare privind siguranţa rutieră etc.
Cost estimativ	20 000 000 MDL
Surse de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20 %

Nr proiectului	**E**
Titlul proiectului	**Reabilitarea curţilor blocurilor de locuinţe**
Descrierea proiectului	Proiectul presupune reabilitarea infrastructurii urbane a ZR şi îmbunătăţirea accesibilităţii în zonă. În acest sens, proiectul prevede realizarea lucrărilor de modernizare, reparaţii şi întreţinere a curţilor blocurilor de locuinţe precum şi amenajarea parcărilor din curţile blocurilor de locuinţe şi evacuarea garajelor neautorizate.
Cost estimativ	20 000 000 MDL
Surse de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20 %

Nr proiectului	**F**
Titlul proiectului	**Îmbunătăţirea eficienţei energetice a blocurilor de locuinţe din ZR**
Descrierea proiectului	Proiectul prevede reabilitarea blocurilor de locuinţe din ZR prin implementarea măsurilor de eficienţă energetică. Astfel, se prevede îmbunătăţirea eficienţei energetice a 5 blocuri de locuinţe.
Cost estimativ	20 000 000 MDL
Surse de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20 %

Nr proiectului	**G**
Titlul proiectului	**Reabilitarea sistemelor de aprovionare cu apă potabilă şi canalizare**

Descrierea proiectului	Proiectul prevede reabilitarea sistemelor de aprovizionare cu apă potabilă şi canalizare atât a blocurilor de locuinţe, cât şi a sectorului privat cu case la sol. În acelaşi timp, proiectul prevede reabilitarea şi modernizarea sistemelor magistrale de aprovizionare cu apă şi canalizare.
Cost estimativ	20 000 000 MDL
Surse de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20 %

Nr proiectului	**H**
Titlul proiectului	**Amenajarea Complexului multifuncţional sportiv în zona de revitalizare din municipiul Bălţi**
Descrierea proiectului	Proiectul prevede amenajarea unui complex multifuncţional sportiv şi de agrement cu scopul de a oferi locuitorilor zonei de revitalizare şi municipiului Bălţi un spaţiu comun ca o opţiune educativă, sănătoasă pentru petrecerea timpului liber şi practicarea sportului, inclusiv de performanţă.
Cost estimativ	20 000 000 MDL
Surse de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20 %

Nr proiectului	**I**
Titlul proiectului	**Amenajarea unui parc urban în zona de revitalizare din municipiul Bălţi**
Descrierea proiectului	Proiectul prevede amenajarea unui parc urban în zona de revitalizare - ca cel mai mare proiect verde din zonă şi un nod important în reţeaua verde a oraşului. Proiectul vizează amenajarea unui parc care să îndeplinească funcţiunile obişnuite pentru acest fel de spaţii publice, şi care să reactiveze social şi funcţional zona prin atractivitatea peisajeră a cadrelor create.
Cost estimativ	10 000 000 MDL
Surse de finanţare	Surse externe Bugetul municipal – 10% Fonduri naţionale – 20 %

8. GESTIONAREA, MONITORIZAREA ŞI IMPLEMENTAREA PRU

8.1. Cadrul financiar pentru anii 2022 – 2024

Cadrul financiar al Programului trebuie considerat ca fiind estimativ, acesta fiind supus riscului unor erori semnificative. Argumentarea în acest sens este existenţa unui număr mare de factori de incertitudine în privinţa accesării surselor externe, a planurilor detaliate privind implementarea proiectelor, gradul de maturitate a unor proiecte incluse în PRU, precum şi incapacitatea de a estima cu exactitate gradul potenţial de implicare în procesul de revitalizare a partenerilor externi.

Tabelul Nr. 7 prezintă cadrul financiar estimativ al PRU, inclusiv divizarea acestuia conform surselor de finanţare. Primul rând conţine costurile rezultate din valoarea estimată a proiectelor de bază incluse în programul de revitalizare, pentru care se cunoaşte o estimare destul de precisă a valorii acestora (maturitatea acestor proiecte indică faptul că implementarea lor va avea loc în următorii ani).

Al doilea rând conţine valoarea estimată a proiectelor complementare, acestea fiind estimate foarte general.

	Surse publice			**Suma**
	Proprii (municipale)	**Naţionale**	**Externe**	
Proiecte de bază	17 200 000	34 400 000	120 400 000	172 000 000
Proiecte complementare (estimate)	11 000 000	22 000 000	89 000 000	122 000 000
Suma	28 200 000	56 400 000	209 400 000	294 000 000

Tabelul nr. 7:Cadrul financiar estimativ al PRU

8.2. Sistemul de management al PRU

Revitalizarea urbană reprezintă un proces cu o abordare complexă şi inovatoare, formată dintr-un ansamblu de activităţi cuprinzătoare, desfăşurate de diverse părţi interesate, care trebuie corelate pentru a obţine rezultate integrate în toate domeniile de intervenţie. Acest fapt determină necesitatea de a gestiona acest proces într-o manieră continuă, eficientă şi bazată pe parteneriat.

Principalul instrument pentru implementarea Programului de Revitalizare Urbană al municipiului Bălţi pentru anii 2022 – 2024 va fi Consiliul de Coordonare a procesului de revitalizare urbană în municipiul Bălţi, care va asigura implementarea documentului strategic. Preşedintele Consiliului va fi primarul municipiului Bălţi. Vicepreşedinţii Consiliului vor fi viceprimarii municipiului Bălţi. Şeful Direcţiei relaţii externe şi atragerea investiţiilor va fi responsabil de coordonarea procesului de revitalizare în municipiu şi va asigura coordonarea activităţii Consiliului.

Consiliul va fi include cel puţin Preşedinţii Comisiilor consultative de specialitate ale Consiliului municipal Bălţi şi cel puţin un membru din cadrul următoarelor subdiviziuni structurale ale Primăriei municipiului Bălţi:

- Direcţia juridică;
- Direcţia Generală Financiar-Economică;
- Direcţia arhitectură şi urbanism;
- Direcţia gospodărie comunală;
- Direcţia Învăţământ, Tineret şi Sport;
- Direcţia general asistenţă socială şi protecţia familiei;
- Direcţia cultură;
- Secţia sănătate.

Coordonarea procesului de revitalizare va fi realizată în conformitate cu principiul parteneriatului, prin urmare, componenţa Consiliului poate fi extinsă prin includerea membrilor Comisiei Consultative, reprezentanţilor instituţiilor publice, mediului de afaceri, asociaţiilor obşteşti şi locuitorilor municipiului Bălţi.

Sarcinile de bază ale Consiliului vor fi următoarele:

- Coordonarea activităţilor de revitalizare urbană în municipiul Bălţi;
- Implementarea obiectivelor PRU;
- Asigurarea integrării activităţilor;
- Monitorizarea şi evaluarea PRU.

Consiliului de Coordonare a procesului de revitalizare urbană în municipiul Bălţi va fi constituit prin Dispoziţia primarului municipiului Bălţi.

8.3. Planul de acţiuni pentru implementarea PRU

Implementarea etapei II a PRU al municipiului Bălţi se va realiza în perioada 2022 – 2024. Astfel, se prezintă un plan de acţiuni care reprezintă activităţile ce urmează a fi realizate întru implementarea cu succes a PRU.

Anul	Perioada	Activitatea
2021	Trimestrul IV	Aprobarea PRU de către Consiliul Municipal Bălţi
2022	Trimestrul I	Participarea în cadrul apelurilor de propuneri de proiecte
	Trimestrul II	
	Trimestrul III	
	Trimestrul IV	
2023	Trimestrul I	Prezentarea CMB informaţiei cu privire la realizarea PRU în anul 2022. Actualizarea PRU la necesitate
	Trimestrul II	Participarea în cadrul apelurilor de propuneri de proiecte
	Trimestrul III	
	Trimestrul IV	
2024	Trimestrul I	Prezentarea CMB informaţiei cu privire la realizarea PRU în anul 2023. Actualizarea PRU la necesitate
	Trimestrul II	Participarea în cadrul apelurilor de propuneri de proiecte
	Trimestrul III	Începutul elaborării etapei III a PRU al mun. Bălţi (2025 – 2027)
	Trimestrul IV	

Tabelul nr. 8: Planul de acţiuni pentru implementarea PRU

8.4. Monitorizarea şi evaluarea PRU

Monitorizarea şi evaluarea sunt elemente de bază ale implementării PRU al municipiul Bălţi. În esenţă, monitorizarea reprezintă înregistrarea şi raportarea sistematică a stării procesului de revitalizare, iar evaluarea reprezintă o apreciere ciclică a realizării obiectivelor asumate.

8.4.1. Monitorizarea

Monitorizarea permite evaluarea eficacităţii întregului Program – dacă legăturile dintre proiecte, ordinea de executare a acestora, selectarea proiectelor sunt adecvate sau necesită modificări.

Monitorizarea PRU al municipiului Bălţi are două obiective principale:

- în primul rând, **permite observarea progresului în implementarea PRU** şi **raportarea eficientă**;
- în al doilea rând, **face posibilă compararea diferenţierii urbane**, în special între zona de revitalizare şi alte zone ale municipiului.

Efectele monitorizării constituie baza evaluării realizării obiectivelor PRU.

Monitorizarea implementării procesului de revitalizare se va baza pe indicatorii de rezultat alocaţi pentru fiecare obiectiv specific (Tabelul Nr. 9). Fiecare obiectiv specific conţine 2 (doi) indicatori de rezultat. Valorile indicatorilor vor fi incluse în rapoartele anuale.

Obiectiv specific	Indicator de rezultat
Obiectiv specific 1 „Îmbunătăţirea serviciilor educaţionale în zona de revitalizare”	- numărul intervenţiilor pentru modernizarea instituţiilor publice -numărul activităţilor realizate pentru îmbunătăţirea serviciilor educaţionale
Obiectiv specific 2 „Crearea condiţiilor pentru interacţiunea socială a membrilor comunităţii locale”	-numărul persoanelor care folosesc spaţiul public revitalizat -numărul activităţilor comunitare realizate
Obiectiv specific 3 „Reabilitarea, asigurarea securităţii spaţiilor publice şi îmbunătăţirea condiţiilor de mediu în zona Slobozia	-numărul intervenţiilor pentru reabilitarea spaţiilor publice -numărul de platforme pentru colectarea deşeurilor menajere modernizate
Obiectiv specific 4 „Creşterea atractivităţii economice a zonei de revitalizare”	-numărul activităţilor realizate privind creşterea atractivităţii economice a ZR

Tabelul nr. 9: Obiective specifice şi indicatori de monitorizare

8.4.2. Evaluarea

Obiectivul principal al evaluării PRU al municipiului Bălți este aprecierea gradului de implementare a PRU și impactul procesului de RU asupra zonei de revitalizare. În acest sens, pe parcursul perioadei de implementare, **evaluarea va fi realizată anual**, prin prezentarea către Consiliul municipal Bălți a informației privind rezultatele obținute în realizarea Programului de Revitalizare Urbană al municipiului Bălți.

În cadrul procesului de evaluare vor fi utilizați indicatori de implementare a programului, precum și instrumente analitice suplimentare care vor permite o evaluare obiectivă. În cazul în care se afirmă în cadrul evaluării că programul nu răspunde provocărilor actuale ale revitalizării, adică obiectivele sale au devenit caduce, au existat probleme cu implementarea proiectelor sau au fost implementate proiectele incluse în acesta, programul va fi actualizat, prin Decizia Consiliului municipal Bălți.

La finalul implementării PRU, va fi prezentat către Consiliul municipal Bălți un raport final care va conține rezultatele obținute și propuneri privind dezvoltarea procesului de revitalizare urbană în municipiul Bălți.

9. IMPLICAREA LOCUITORILOR ZONEI DE REVITALIZARE ÎN ELABORAREA PRU

Capitolul privind implicarea locuitorilor zonei de revitalizare în elaborarea Programului de Revitalizare Urbană al municipiului Bălți pentru anii 2022 – 2024 urmează a fi completat după desfășurarea ședințelor Comisiilor Consultative în cadrul desfășurării consultării publice a proiectului Deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Programului de Revitalizare Urbană al municipiului Bălți pentru anii 2022 – 2024".